

המכתב

לְסֵפֶר הַקְּדוֹשׁ

לְקוּטֵי מוֹהַר"ן

עַל הַתּוֹרָה וּמוֹעֲדֵי הַשָּׁנָה

עִם לְקוּטֵי הַתּוֹפְלוֹת

ג'ליון 126

פְּרֻשֵׁת רֵאָה תּשפ"א

עֲנִינֵי 'חֹדֶשׁ אֶלּוּל'

הדפסת הגליון נתנדב

ע"י ידידינו הרה"ח
ר' יעקב יוסף איגל
שליט"א

לע"נ אביו
הר"ר נחמן
ב"ר מנחם מענדל ז"ל
נלב"ע
ב' אלול תשנ"ח לפ"ק
תנצב"ה

האורה

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לְחִיּוֹרַת

בְּאוֹר הַפְּרָשָׁה

עִם הַתּוֹרָה
דְּעִתִּיקָא סְתִימָא

דְּעִתִּידָא
לְאַתְגְּלִיָּא
לְעִתִּיד-לְבָא

יו"ל בעז"ה ע"י

מכון אור האורות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א
B48148@gmail.com

פְּרַשְׁת רֵאָה

"וּשְׁמַחְתֶּם בְּכָל מְשַׁלַּח יְדְכֶם" (דְּבָרִים יב, ז)

ב.

(ח"א נד, ו)

לְהַכְנִיעַ הַיָּד הַמְדַמָּה, הוּא עַל-יְדֵי
בְּחִינַת יָד, בְּחִינַת (הוֹשַׁע יב, יא):
"בְּיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה". וְיָד' הֵינּוּ בְּחִינַת
שְׂמֻחָה, בְּחִינַת (דְּבָרִים יב, ז): "וּשְׁמַחְתֶּם בְּכָל
מְשַׁלַּח יְדְכֶם".

וְזֶה בְּחִינַת 'בְּלִי-זֶמֶר' שְׂמַנְגִּין בְּיָד, שְׁעַל-
יְדֵי-זֶה שׁוֹרָה הַנְּבוּאָה עַל הַנְּבִיאִים,
כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (מְלָכִים-ב ג, טו): "קָחוּ לִי מַנְגֵן וְכוּ'
[וְהָיָה כְּנֶגֶן הַמַּנְגֵן וַתְּהִי עָלָיו יָד' ה']".

"כִּי לֹא בָאתֶם עַד עֵתָה אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנַּחֲלָה"
(דְּבָרִים יב, ט)

"אל המנוחה, זו שילה" (רש"י, זבחים קיט).

ג.

(ח"א ו, ז)

"יִבְחַר לָנוּ אֶת נַחֲלָתֵנוּ" (תְּהִלִּים מז, ה) - זֶה
בְּחִינַת 'מִשָּׁה', בְּחִינַת נִקְדָּה
הַעֲלִיזוּנָה שֶׁל הָאֱלֹהִים, בְּחִינַת: "וּמִמַּעַל
לְרָקִיעַ דְּמוֹת כִּסֵּא" (יחזקאל א, כו), "וְכִסְאוֹ
כְּשֵׁמֶשׁ" (תְּהִלִּים פט, לו), "פְּנֵי מִשָּׁה כְּפְנֵי חֶמֶה".

כְּמֵאמֹר חַז"ל (זבחים קיט): "רַבִּי שְׁמַעוֹן
אוֹמֵר: 'נַחֲלָה' (דְּבָרִים יב, ט), זֶה
שִׁילָה". "שִׁילָה", דָּא מִשָּׁה" (זוהר)
בְּרֵאשִׁית כה: תְּקוּנַיִת-זוהר לא:).

"רֵאָה אֲנֹכִי נֹתֵן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם בְּרָכָה וּקְלָלָה"
(דְּבָרִים יא, כו)

א.

(ח"א לו, ו)

זֶה הוּא כָּלֵל גְּדוּל: כִּי מֵאֲתוֹ לֹא תֵצֵא
הָרַעוֹת, כִּי-אִם אֹר פְּשׁוּט, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב
(אִיכָה ג, לח): "מִפִּי עֲלִיזוֹן לֹא תֵצֵא הָרַעוֹת".

אֲךְ לְפִי בְּחִינַת פְּלִי הַמְּקַבֵּל הָאֹר, כִּי
נִצְטִיר הָאֹר בְּתוֹכוֹ וְכוּ'. כִּי אֹר
הַפְּשׁוּט הֵבֵא מְלַעִיל, הוּא בְּחִינַת 'קִמְיָץ
וּסְתִים', אֲךְ לְפִי בְּחִינַת הַכְּלִי הַמְּקַבֵּלִים, הוּא
בְּחִינַת 'צִירִי', שְׁנִצְטִיר הָאֹר לְפִי בְּחִינַת
הַכְּלִי. וְהַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה נַעֲשֶׂה אֶצֶל הָאָדָם
כְּפִי הַכְּלִי שִׁישׁ לוֹ.

וְזֶה שְׂפָתוֹב (דְּבָרִים יא, כו): "רֵאָה אֲנֹכִי נֹתֵן
לְפָנֶיכֶם בְּרָכָה וּקְלָלָה" - "לְפָנֶיכֶם"
דִּיקָא.

כִּי 'מְלַפְנֵי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא', יוֹצֵא אֹר
פְּשׁוּט, הֵינּוּ 'אוֹתִיזוֹת פְּשׁוּטִים' - כִּי
לְמַעַלָּה הוּא בְּבְחִינַת 'קִמְיָץ', שְׂקִמְיָץ וּסְתִים'.

אָבָל "לְפָנֶיכֶם" לְמַטָּה - נִצְטִיר הָאֹר לְפִי
בְּחִינַת הַכְּלִי, וְלְפִי הָאָדָם כִּן נַעֲשֶׂה הַצְּרוּף:
אִם הוּא אָדָם טוֹב, נַעֲשֶׂה צְרוּף שֶׁל בְּרָכָה.
וְאִם לֹאוֹ, לְהַפְּדוֹ.

וְזֶה: "לְפָנֶיכֶם בְּרָכָה וּקְלָלָה" דִּיקָא - כִּי
לְפָנֵי הַשָּׁם, עֲדִין אֵין צִיּוּר לְצְרוּף
הַזֶּה, אִם הוּא בְּרָכָה אִם לֹאוֹ.

"וְזָבַחְתָּ וְכוּ' כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ" (דברים יב, כא)

- עניני 'שחיטה' -

"למדנו שיש צווי בזביחה היאך ישחט, וזה הלכות שחיטה שנאמרו למשה מסיני" (רש"י)

ד.

(ח"א לז, ו)

"הֲזָהָרוּ בְּוִרְדֵינִי כְּרַבֵּי יְהוּדָה" (סנהדרין צו).
- כי "ה'דם' הוא הנפש" (דברים יב, כג) שפא בגלגול, וצריך השוחט לבון להעלות הנפש שבדם. גם עקר הסרון הפרנסה שנתמעט בדורות הללו, איננה אלא על-ידי השוחטים שאינם מהגנים וכו'.

ובשביל-זה: ה'חליף' נקרא 'מאכלת', כמו שכתוב (בראשית כב, ז):
"ויקח את המאכלת" - כי יש שוחט הגון מאכיל ומפרנס לישראל, כי הוא מלביש את הנפש שבחי, ב'מדבר' - הינו בדבור הברכה שהוא מברך. וה'דבור' הוא בחינת 'שכינה', כמו שכתוב (פתח אליהו): "מלכות פה". וכו'.

כי השכינה נקראת "חרב לה", והיא בחינת 'דבור', בחינת "חרב פיפיות" (תהלים קמט, ו), לשון 'פה'.

וכשהנפש באה בתוך חרב לה, בתוך הדבור, בבחינת מיין-נוקבין - אזי השכינה מזדווגת.

וזה: "חרב לה' מלאה דם" (ישעיה לז, ו), מנפשות העולות בה בבחינת מיין-נוקבין. ועל-ידי הזיווג היא מקבלת פרנסה לישראל.

וכשהשוחט אינו הגון, ואינו מעלה הנפש בבחינת מיין-נוקבין, וכשעומד עם החליף לשחט את החי, הוא

עומד ברוצה נפשות, והחליף שלו הוא "חרב המדבר" (איכה ה, ט), ואינו 'חרב להשם', שהוא 'חרב המדבר'.

ויש צער להנפש החי, שצועקת בקול מר (שירי-השירים ה, ו): "נפשי יצאה", כשיצאת בשביל להכניס "בדבור" של הברכה, בבחינת מיין-נוקבין. וכשיצאתי, "בקשתיו ולא מצאתיו, קראתיו ולא ענני" - כי אינו שם בשעת הברכה, וחושב מהשבת פגול.

על-ידי-זה (שם שם, ז): "מצאני השומרים הסבבים בעיר, הפוני פצעוני, נשאו את רדידי מעלי" - הינו: שהמעלה שהיה להנפש בבחינת חי, גם זה לקח ממנה, כי עכשו אין לה "מנוח לכף רגלה" (בראשית ח, ט).

אוי לו להשוחט הזה, אוי להנפש שהרג את הנפש ומסר אותה בכף אויביה, ואין להשכינה מיין-נוקבין להמשיך טרף לביתה.

ועל-ידי-זה (איכה ה, ט): "בנפשנו נביא לחמנו" ביגיעה וטרחה גדולה, "מפני חרב המדבר".

וזה שאמרו חז"ל (פסחים קיח,): "קשין מזונותיו של אדם בקריעת ים-סוף" - כי "ים-סוף נקרע לשנים-עשר קרעים" (פרקי-דרבנא-אליעזר פמ"ב; תקוני-זהר נח,): כנגד שתיים-עשרה בדיקות הספין - שעל ידיהם קשים מזונותיו של אדם וכו'.

וזה שאמרו חז"ל (ברכות נה, חגיגה כז,): "שלחן דומה למזבח" - כי "שעור פגימות החליף, כשעור פגימות המזבח" (חלין יז,):

גם "על השחיטה", גימטריא תל"ז.
 ו"בזעת אפיו ת'אכל ל'חם" (בראשית ג, ט), ראשי-תבות גימטריא תל"ז, עם הד' תבות - לרמז: חסרון הפרנסה על-ידי שוחטים שאינם מהגנים.

וזה פרוש (תהלים קיא, ה): "טרף נתן ליראיו" - כי 'טרף' יש לו שני משמעות, לשון 'טרפה' (זהר משפטים קכא:), ולשון 'מזון' - לרמז: כשישראל שומרים עצמם מטרפה, על-ידי-זה יש להם פרנסה.

וזה פרוש (שבת קד:): "מנצפך צופים אמרו". "מנצפך" - הוא בחינת זרידין, בחינת רי"ו די"ן, ו"צופים" - אלו נביאים, שיניקתם מבחינת פרבים, בחינת תינוקות, בחינת הבל שאין בו חטא, בחינת אוירא דארץ-ישראל, ששם מקבלין רוח-הקדש' (זהר לך-לה פה:).

ואלו ה"צופים" - הינו: אלו שהם בבחינת "הבל שאין בו חטא" - הם נהירין ב'זרידין, רי"ו די"ן, ב'מנצפך', ומעלין את הנפש בבחינת מיין-נוקבין, וממשיכין שפע וכו'.

ובשמותיקים את ה'מנצפך', ועושים מ'מנצפך' 'אד-ניי', כי מ'רי"ו' נעשה צורת א', ונעשה 'אד-ניי', ו'אד-ניי' הוא דבור, הוא השכינה, כמו שכתוב (תהלים נא, יז): "אד-ניי שפתי תפתח", ומהבל הזה, הינו 'אד-ניי', יוצא השפע, ונתחלק לכל-אחד לפי בחינתו וכו'.

וזה שאמרו חז"ל (סנהדרין קד:): "אכלי עמי אכלו לחם אד-ניי לא קראו" - רב אמר: אלו הדינים, ושמואל אמר: אלו מלמדי תינוקות".

מר אמר חדא, ומר אמר חדא ולא פליגי - "רב אמר: אלו הדינין" - הינו: רי"ו די"ן - שאינם מעלין את הנפש בבחינת מיין-נוקבין, שאין עושין מ'רי"ו די"ן, אד-ניי, רמז לשוחטים שאינם מהגנים, שפקלקלים הדינים, הינו רי"ו די"ן, מנצפך, ה'דמים, שהם הנפשות, הם חמש אותיות, כנגד חמשה דמים, כידוע. רמז לחמש בחינות שיש לנפש (ברכות י:).

"ושמואל אמר: אלו מלמדי תינוקות" - שפקלקלין את ההבל שאין בו חטא - כשדבורו והבלו של השוחט אינו בבחינת "הבל שאין בו חטא", בחינת אוירא דארץ-ישראל - על-ידי-זה: "אכלי עמי", הפרנסה נתמעט.

כי כשיש להשוחט בחינת "הבל שאין בו חטא", בחינת "חרב להשם", בחינת צדקה דארץ-ישראל, בחינת נפש, בחינת תורה' - גם הנפש שעולה מה'חי' לה'מדבר' שלו, נתעלה בבחינות מעלות אלו הנזכר.

ה.

(ח"אנה, ו)

'שחיטה', זהו בחינת בטול אמונת כסילים, בבחינת (הושע ה, ב): "ושחטה שטים העמיקו".

"כי הדם הוא הנפש" (דברים יב, כג)

ו.

(ח"א לו, ו)

"הדם הוא הנפש" (דברים יב, כג) שבא בגלגול. וצריך השוחט לכון:

“להעלות הנפש שבדם”. כי ה'שוחט הגון' - מלביש ה'נפש שבחי', ב'מדבר' - בדבור הברכה שמברך.

כי השכינה נקראת “הרב לה”. והיא בחינת 'דבור', בחינת (תהלים קמט, ו): “הרב פיפיות”, לשון 'פה'. וכשהנפש באה בתוך “הרב לה”, בתוך ה'דבור', בבחינת 'מייך-נוקבין' - אזי השכינה מזדווגת. וזה (ישעיה לז, ו): “הרב לה מלאה דם” - מנפשות העולות בה בבחינת 'מייך-נוקבין'.

ז.

(ח"א נא)

'עבירת-הדמים' הוא על-ידי ה'שקר'. כי אי אפשר לדבר 'שקר', עד שיעפר את 'דמיו'. ו'אמת' אי-אפשר לדבר, כי-אם כשמוזכר מקדם את ה'דמים'.

כי עקר ה'דבור' הוא ה'נפש', כמו שכתוב (שיר-השירים ה, ו): “נפשי יצאה בדברו”. וה'נפש' הוא ה'דם' - כמו שכתוב (דברים יב, כג): “כי הדם הוא הנפש”.

ח.

(ח"א עה)

צריכין לדבר רק 'דבורים קדושים', בדברי תורה ותפלה, “ולא בדברים אחרים” (יומא יט: על: “ודברת בם”. דברים ו, ז) - כדי להעלות ה'ניצוצות', לתקן כל העולמות.

כי עקר הבריאה - היתה על-ידי הדבור, כמו שכתוב (תהלים לג, ו): “בדבר ה' שמים נעשו”. ועל-ידי ה'שבירה' - נפלו 'ניצוצות' בכל הדברים, במאכל ובמשתה ובמלבוש, ובכל התענוגים שבעולם.

כי התענוג שיש בהדבר שאוכל ושותה וכיצא בזה, הוא מה'ניצוצות' שנפלו לשם.

וה'ניצוצות' - הם 'אותיות'. וקדם שמוציאם אל ה'דבור' - הם בבחינת 'דם', שהוא בחינת 'נפש', כמו שכתוב (ויקרא יז, יד): “כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא”.

וכשמוציאם על-ידי ה'דבור' - זהו בחינת (שיר-השירים ה, ו): “נפשי יצאה בדברו”. ואז מעלה ה'ניצוצות', ומחברים יחד, ועושה שלום ביניהם.

“ולא תאכל הנפש עם הבשר” (דברים יב, כג)

“אזקרה לאבר מן החי” (רש"י)

ט.

(ח"ב פג)

כשהקדוש-שברוך-הוא רוצה לטעם ממצוות-עשה של איש ישראלי שהוא צדיק, אזי היא בחינת 'אבר מן החי' שהוא אסור באכילה, וצריך שחיטה להתיירה.

על-כן צריך שיבוא עליו 'בושה', שהיא 'שפיכות-דמים', בחינת 'שחיטה', שהיא מטהרת ה'אבר מן החי'.

ואזי יוכל השם-יתברך לטעם מהמצוות-עשה שלו, בין מצוות-עשה אחת, בין מצוות רבות. כי ה'מצוות' נקראים 'מטעמים', כמו שכתוב (בראשית כז, ד): “ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי”, “מפקודין דעשה” (תקוני-זוהר נא:).

וּכְשֶׁנִּשְׁפָּךְ דָּמוֹ עַל-יְדֵי הַבוּשָׁה - אָזִי צָרִיךְ לְשַׁמֵּר שְׂלֵא יִינָקוּ מִמֶּנּוּ הַחִיצוֹנִים הַיְדוּעִים, שְׂרוּצִים לִינָק מִזֶּה הַדָּם הַנִּשְׁפָּךְ. עַל-כֵּן צָרִיךְ 'פְּסוּי' - שֶׁהַשְּׂכִינָה מְכַסֶּה דְמֵהוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁפָּךְ בְּאֶהְבָּה' הַזֹּאת, בְּחִינַת: "פֶּאֶשֶׁר אֶהְבֵּתִי". וְזֶה בְּחִינַת 'פְּסוּי דָם'.

וְזֶה (בְּרִכּוֹת יב:): "הָעוֹבֵר עֲבָרָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בָּהּ, מוֹחֲלִין לוֹ" וְכוּ'. כִּי "עַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֶהְבָּה" (מִשְׁלֵי י, יב). כִּי עַל-יְדֵי ה'בוּשָׁה', נִשְׁפָּךְ דָּמוֹ. וְאִזְ הַשְּׂכִינָה מְכַסֶּה דָמוֹ בְּאֶהְבָּה, בְּבְחִינַת 'פְּסוּי דָם'. וְעַל-יְדֵי 'פְּסוּי' הַזֹּאת, נִתְכַּסֶּה כָּל פְּשָׁעָיו מִמִּילָא.

וּבְעֵינַי שְׂפִיכוֹת-דָּמִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל - יֵשׁ דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים וְנִסְתָּרִים הַרְבֵּה - בֵּין 'שְׂפִיכוֹת-דָּמִים' עַל-יְדֵי 'בוּשָׁה', בֵּין שָׂאֵר 'שְׂפִיכוֹת-דָּמִים' מִמָּשׁ וְכוּ' (עֵינַי בְּפָנִים).

"וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ" (דְּבָרִים יג, יח)

י.

(ח"א יד, ט"א)

עַל-יְדֵי תִפְלָה בְּשִׁלְמוֹת, נִמְשָׁךְ 'שְׁלוֹם הַכִּלְלִי'. וְעַל-יְדֵי-יִזָּה, כָּל הַבְּרִיּוֹת מְרַחֲמִין אֶחָד עַל חֵבְרוֹ, וַיֵּשׁ שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם, וּכְאֲשֶׁר יִהְיֶה לְעֵתִיד-לְבוֹא, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (ישעיה יא, ו): "וְגַר זָאֵב עִם כְּבֹשׁ".

וְעַל-יְדֵי-יִזָּה הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עַל כָּל־ם בְּבְחִינַת (תהלים קמה, ג): "וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו", וְכַמְּאֹר חֲז"ל (שַׁבָּת קנא:): "כָּל הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, מְרַחֲמִין עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם", כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (דְּבָרִים יג, יח): "וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ".

יא.

(ח"א ק"ט)

"הַנְּכַנֵּס לְבַקֵּר אֶת הַחוֹלָה בְּשַׁבָּת, אוֹמֵר: 'יְכוּלָה הִיא שְׂתַרְחֵם'" (שַׁבָּת יב).

כִּי כְּשֶׁאָדָם צָרִיךְ לְרַחֲמִים - הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ שׂוֹלֵחַ לוֹ רַחֲמָנוּת, שֶׁהוּא יִרְחֵם עַל אַחֵר. וְעַל-יְדֵי-יִזָּה מְרַחֲמִין עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (שַׁבָּת קנא:): "כָּל הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת, מְרַחֲמִין עָלָיו", וְכְמוֹ שֶׁפָּתוּב (דְּבָרִים יג, יח): "וְנָתַן לְךָ רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ".

וּמִדַּת ה'רַחֲמָנוּת' תְּלוּי ב'דַּעַת'. מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ 'דַּעַה', יֵשׁ לוֹ רַחֲמָנוּת. כִּי 'כַּעַס' שֶׁהִיא 'הַפָּךְ הַרַחֲמָנוּת', הוּא מַחֲמַת 'כַּפְּסִילוֹת', כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (קִהְלֵת ז, ט): "כַּעַס בְּחִיק כַּפְּסִילִים יִנּוּחַ".

וְעַל-כֵּן אָמְרוּ רַז"ל (בְּרִכּוֹת לג. סְנֵהֲדָרִין צב:): "כָּל מִי שֶׁאֵין בּוֹ דַּעַה, אֲסוּר לְרַחֵם עָלָיו" - כִּי אִם אֵין בּוֹ 'דַּעַה', אֵין בּוֹ רַחֲמָנוּת - כִּי "כָּל הַמְּרַחֵם מְרַחֲמִין עָלָיו" - אֲבָל אִם אֵין בּוֹ רַחֲמָנוּת, אֲסוּר לְרַחֵם עָלָיו.

נִמְצָא: זֶה הַחוֹלָה שֶׁצָּרִיךְ לְרַחֲמִים, צָרִיךְ שִׁיְהִיָּה לוֹ רַחֲמִים' עַל אַחֵרִים, וְזֶה תְּלוּי ב'דַּעַת' כַּנִּל. וְ'שַׁבָּת' הוּא בְּחִינַת 'דַּעַת', כִּי כָּל 'יְמוֹת-הַחֹל' כְּתִיב (בַּמִּדְבָּר יא, ח): "שָׁטוּ הָעַם וְלָקְטוּ", "בְּשִׁטּוֹתָא" (זִהְרַ בְּשַׁלַּח סג.) - אֲבָל בְּשַׁבָּת נִמְשָׁךְ הַדַּעַת לְכָל-אֶחָד.

וְזֶה שֶׁאוֹמְרִין הַמְּבַקְרִים לְהַחוֹלָה: "יְכוּלָה הִיא שְׂתַרְחֵם" - הֵינּוּ: שֶׁה'שַׁבָּת' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'דַּעַת', "יְכוּלָה שְׂתַרְחֵם", לְשׁוֹן 'נוֹכַח', הֵינּוּ: "שְׂתַרְחֵם אִתָּה", "שִׁיְהִיָּה לְךָ רַחֲמִים עַל אַחֵרִים", עַל-יְדֵי ה'דַּעַת' שֵׁיֵשׁ לְךָ מִבְּחִינַת 'שַׁבָּת'. וְכִיּוֹן שִׁיְהִיָּה לְךָ רַחֲמִים, בּוֹדָאֵי יִרְחֲמוּ עָלֶיךָ מִן-הַשָּׁמַיִם, כַּנִּל.

"בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים יד, א)

יב.

(ח"ב ה, טו)

יש בחינת 'בן', שמחפש בגנזיא דמלכא כמו 'בן' (זהר בחר קיא:). ויש בחינת 'עבד', שאין לו רק לעשות עבודתו שנתנו לו, ואסור לו לשאל שום טעם וחקירה על עבודתו - כי הוא מחיב רק לעשות את שלו, דהינו עבודתו שנתנו לו לעשות.

אבל יש 'בן' שאוהב כל-כך את אביו - עד שמחמת האהבה, הוא עושה 'מעשה עבד', מה ש'עבד פשוט' צריך לעשות, והולך וקופץ בתוך קשרי המלחמה, ומגלגל עצמו בכל מיני רפש וטיט לעשות נחת-רוח לאביו, מה שאפלו עבד פשוט לא היה עושה.

ואזי כשאביו רואה אהבתו החזקה כל-כך, עד שמשליך עצמו לעבדות גמור בשביל אהבתו - אזי הוא מגלה לו גם מה שאין נמסר אפלו לבן.

כי אפלו ה'בן' שמחפש בגנזיא דמלכא - יש מקומות שאסור לפנס לשם - הינו השגות שאינו משיג אותם.

אבל על-ידי שמסלק כל חכמתו ומשליך עצמו לעבדות פנ"ל - על-ידי-זה אביו מרחם עליו, ומגלה לו מה שאינו נמסר אפלו לבן.

הינו: שנתגלה לו בחינת "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו", מה שגם משה בחייו לא השיג, הינו בחינת: "צדיק ורע לו, רשע וטוב לו" (ברכות ז).

יג.

(שיחות-הר"ן ז)

טוב מאד מי שיכול לשפך שיחו לפני השם-יתברך ברחמים ותחנונים, כבן המתחטא לפני אביו. כי הלא השם-יתברך כבר קראנו 'בנים', כמו שכתוב (דברים יד, א): "בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם".

על-כך טוב מאד לפרש שיחתו וצערו לפניו יתברך, כבן שקובל לפני אביו בתנועות של חן ורחמים (שקורין פיעשטשן).

ואף אם נדמה להאדם, שלפי מעשיו אינו כבן לפניו יתברך, עם-פלגה הלא השם-יתברך קראנו 'בנים' פנ"ל, כי "בין כח ובין כח קרויים לך בנים" (קדושין לו.). ואם עתה הוא מגרש אותי חסו-שלום מבחינת 'בן' - "הטוב בעיניו יעשה" (דברים יד, א יט, יג), עלי לעשות את שלי, לעשות עצמי כ'בן'.

ומה טוב כשיכול לעורר לבו בתחנונים, עד שיבכה ויוריד דמעות כבן לפני אביו.

כמו-כן לענין כל המחשבות הבאים על האדם לבלבלו, אחר-כך עוזרו השם-יתברך ושולח לו מחשבה אחרת של התקרבות.

כגון לענין הנ"ל: שלפעמים ידמה להאדם במחשבתו שאינו ראוי להיות כבן לפניו יתברך וכיוצא בזה - אף-על-פי-כן עליו לעשות את שלו פנ"ל, ואחר-כך יעזרו השם-יתברך וישלח לו מחשבות של התקרבות.

"עשור תעשור את כל תבואת זרעך" (דברים יד, כב)
- ענין 'מעשור כספים' -

"את כל, לרבות רבית ופרקמטיא, וכל דבר שמתרויח בו" (תוספות תענית ט. בשם הספרי)
 "את כל" - אפילו ממונה" (פסיקתא רבתי פכ"ה)

יד.

(ח"א רכא)

על-ידי שנותנין מעשור, נצול משונאים - פי השם-יתברך מכסה אותו בידו ומצילו, פי "האלקים יבקש הנרדף" (קהלת ג, טו), "ואפלו צדיק רודף את הרשע" (ויקרא רבא כז, ה).

וזה בחינת (ישעיה נא, טז): "ובצל ידי כפיתיד" - שהשם-יתברך מכסה עליו בצל ידו ומצילו.

ובשהנרדף צדיק, שהוא סמוך להשם-יתברך - אזי הוא יתברך מצילו בידו, כי הוא סמוך להשם-יתברך.

אבל כשהנרדף רשע' - נמצא שהוא רחוק מהשם-יתברך, ואף-על-פי-כן השם-יתברך מצילו, פי "האלקים יבקש" וכו' - אזי כפיכול מגדיל ידו ומושיטה ומחפה עליו, אף שהוא רחוק מהשם-יתברך.

ועל-ידי מעשור' - נעשה בחינת "יד הגדולה" (שמות יד, לא). פי "יד הגדולה" הוא בחינת הסתפקות, כמו שכתוב (במדבר יא, כב): "הצאן ובקר ישחט להם ומצא להם, אם את כל דגי הים וכו' ומצא להם", ותרגם אונקלוס: "היספק להון", והשיבו השם-יתברך (שם יא, כג): "היד ה' תקצר", נמצא: שבחינת "יד הגדולה" היא יכולה להספיקם.

ועל-ידי מעשור, הוא בבחינת הסתפקות' - פי "אין אדם מת ורצו תאותו בידו" (קהלת רבא ג, יג), פי "יש לו מנה מבקש מאתים" וכו' (שם), וכל מה שיש לו אין מספיק לו.

אבל ב'מעשור פתיב (מלאכי ג, י): "הביאו את כל המעשור אל בית האוצר, ובחנוני נא בזאת וכו', עד בלי די", ודרשו רז"ל (שבת לב:): "עד שיכלו שפתותיכם מלומר די".

נמצא: שעל-ידי מעשור' - נעשה בחינת הסתפקות, שהוא בחינת "יד הגדולה". ועל-ידי-זה השם-יתברך מושיט ידו ומכסה עליו ונצול משונאים.

טו.

(ספורי מעשיות, מעשה יג משבעה בעטלערס, יום הששי, הבעטלער הששי בלא ידיים)

ביום הששי היו גם-כן שמחים. והיו מתגעגעים: איך לוקחין בכאן את אותו שהיה בלא ידיים!?

והנה הוא בא ואמר הנני וכו'! אתם סבורים שאני בעל-מום בידי, אין אני בעל-מום כלל על ידי, רק באמת יש לי פח בידי, רק שאין אני משתמש עם הפח שבידי בזה העולם. פי אני צריך את הפח לענין אחר. ויש לי הסכמה על-זה מן המבצר של מים וכו'.

כי פעם-אחת ישבנו יחד איזה אנשים. והיה כל אחד ואחד מתפאר בפח שבידיו וכו'.

אחד היה מתפאר שיש לו פח בזה בידיו: שאצל מי שהוא לוקח ומקבל ממנו, הוא נותן לו וכו', וממילא הוא בעל

ז.

(ספר-המדות, עניני 'מעשר')

[א] מי שנותן 'מעשר' מן מעותיו, בניו

נצולים מהחלי הנקרא 'סמקא' (בגים נז).

[ב] על-ידי 'מעשר', נתבטלים 'הרהורי

זנות' (הרהורים ח"ב י; צדקה ח"ב יא).

[ג] התורה, והמעשר, והשבת - הם נותנים

חיים גשמיים גם-כן (למוד ח"ב ב; צדקה ח"ב ב;

שבת ח"ב א).

[ד] ה'מעשר' מסגל ל'עשירות', ודוקא

ב'ארץ-ישראל' (ממון לג).

[ה] גדול פח ה'מעשר', שמהפך הקללה

לברכה (צדקה ח"ב י).

"זזה דבר השמטה, שמוט כל בעל משה ידו"

(דברים טו, ב) - ענין 'שמטת כספים'

יח.

(ח"א ו, ו)

"דשמיטן גדפיהו" [נוצותיהם היו שמוטות]

(בבא-בבא עג:). פירש רש"י:

'נוצות'. זה בחינת 'מחלקת ובזיונות', כמו

שכתוב (דברים כה, יא): "כי ינצו אנשים". הינו:

שאין משגיחין על מחלקת ובזיונות

שמבזין אותן, "ושומעים הרפתן ואינם

משיבים" (שבת פח:).

וזזה לשון "דשמיטן", כמו שכתוב (דברים

טו, ב - בשמטת כספים: "זזה דבר השמטה)

שמוט כל בעל משה ידו" - הינו: שלא

יתבע עלבוננו.

צדקה'. ושאלתי אותו: "איזה צדקה אתה
נותן?" כי יש עשרה מיני צדקה. השיב:
"שהוא נותן מעשר!"

אמרתי לו: אם-כן אין אתה יכול לרפאות

את ה'בת-מלכה' - כי אין אתה

יכול לכל לבוא למקומה. כי אין אתה יכול

לכנס כי אם בחומה אחת, במקום שהיא

יושבת שם, ועל-כן אינך יכול לבוא

למקומה וכו'. כי מי שאין בידו כל ה'עשרה

מיני צדקות, אינו יכול לכנס לתוך כל

ה'עשרה חומות, כי יטבע שם במים.

והמלך וחילו רדפו אחריה ונטבעו במים

וכו'. ואני יכול לכנס לתוך כל

ה'עשרה חומות, ואני יכול לחזור ולמשך

מן ה'בת-מלכה, כל ה'עשרה מיני הצים'

וכו'. ואני יכול לרפאות אותה על-ידי כל

ה'עשרה מיני נגינה, ועל כן אני רופא

אותה. נמצא: שיש לי פח בזה בידו. ועתה

אני נותן לכם זאת במתנה. ונעשה שם

שמחה גדולה וחדוה רבה מאד.

טז.

(חיי-מוהר"ן תצא)

כשפא מלעמבערג, צוה עלינו: "שלא

להתענות בכל" (התעניתים שצוה

מקדם). וצוה עלי: "להיות נזהר באלו

החדשים (של התעניתים), לקיים 'מצוות

מעשר', ולהשתדל ולהתאמץ בכל עז

במצוה זו בכל מה דאפשר".

גם אחר שפטר אותי מהתעניתים, דברתי

עמו מענין מצוה הנ"ל, ואמר לי:

"שאני צריך גם עתה לזהר בזה בכל עז,

ואפלו בכל השנה בלה, רק באלו החדשים

הנ"ל יותר ויותר".

"פֶּתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ" (דְּבָרִים טו, ח"א)

- עֲנִינֵי מִצְוֹת 'צְדָקָה' -

י.ט.

(ח"ב ד, א-ב)

הַתְּחִלָּת הַצְּדָקָה, היא קִשָּׁה וּכְבֻדָּה מְאֹד. כי כל הַעֲבוּדוֹת וְכָל הַתְּשׁוּבוֹת, כָּל מֵה שְׂרוּצִין לַעֲשׂוֹת אֵיזָה עֲבָדָא בְּעִבוּדֵי-הַשֵּׁם, כַּמָּה קָלִין שֶׁל אוֹי וְאֹבִי, וְכַמָּה גְּנִיחוֹת, וְכַמָּה כְּפִילוֹת, וְכַמָּה הִטְיֹוֹת, הֵינּוּ תְּנוּעוֹת מְשׁוּנֹת שְׂעוֹשִׁין יִרְאֵי-הַשֵּׁם בְּעִבוּדָתָם, צְרִיכִין לַעֲשׂוֹת קִדְּם שְׂעוֹשִׁין אֵיזָה עֲבָדָא.

וְעֵקֶר ב'הַתְּחִלָּה', שָׂאז קִשָּׁה מְאֹד - כי "כָּל הַתְּחִלוֹת קִשׁוֹת" (מְכִילְתָּא יִתְרוֹ). וְגַם לְאַחַר הַהַתְּחִלָּה, אֵינּוּ בָּא בְּנִקְל עֲבוּדֵי-הַשֵּׁם, וְצְרִיכִין כַּמָּה יְגִיעוֹת וְכַמָּה תְּנוּעוֹת קִדְּם שְׂזוּכִין לַעֲשׂוֹת אֵיזָה עֲבָדָא שְׂיִהְיֶה לָּהּ הַדּוּר. אִךְ ה'הַתְּחִלָּה' קִשָּׁה מְאֹד וְכוּ'. בְּחִינַת הַיּוֹלָדֵת קִדְּם הַהוֹלָדָה וְכוּ'.

ו'צְדָקָה' היא תָּמִיד ה'הַתְּחִלָּה', בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים טו, ח"א): "פֶּתַח תִּפְתַּח" - שְׂאִפְלוּ כְּשֵׁישׁ 'פֶּתַח' ו'הַתְּחִלָּה' - ה'צְדָקָה' פּוֹתַחַת יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּמְרַחֶבֶת הַפֶּתַח יוֹתֵר.

כי כָּל דְּבַר מֵעֲבוּדֵי-הַשֵּׁם, כְּשֵׂרוּצִין לְכַנֵּס בְּאוֹתוֹ הַדְּרֹךְ וְאוֹתוֹ הַעֲבוּדָה, צְרִיכִין לְפִתַּח שֵׁם פֶּתַח, שְׂבִהַתְּחִלָּה צְרִיכִין לְשַׁבֵּר וּלְפִתַּח פֶּתַח מְחֻדָּשׁ. וּסְגֻלַּת כַּח הַצְּדָקָה - לְהִרְחִיב וּלְפִתַּח הַפֶּתַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר.

שְׂכַשְׂעוֹשִׁין אֵיזָהוּ פֶּתַח בְּאֵיזָה עֲבוּדָה וְנוֹתְנִין צְדָקָה, אֵזִי הַצְּדָקָה פּוֹתַחַת וּמְרַחֶבֶת הַפֶּתַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כי 'צְדָקָה' היא ה'הַתְּחִלָּה' שֶׁל כָּל הַתְּחִלּוֹת, כי היא פּוֹתַחַת וּמְרַחֶבֶת כָּל הַפֶּתַחִים.

וְגַם בְּצְדָקָה עֲצֻמָּה כְּשִׂמְתְּחִלִּין לְתַן צְדָקָה, יֵשׁ הַתְּחִלָּה - כי צְרִיכִין לְשַׁבֵּר הָאֲכֻזְרִיּוֹת לְהַפְּכוֹ לְרַחֲמָנוּת, וְזֵהוּ עֵקֶר עֲבוּדַת הַצְּדָקָה.

כי מי שֶׁהוּא רַחֲמָן בְּטַבְּעוֹ וְנוֹתֵן צְדָקָה מִחֲמַת רַחֲמָנוּת שְׂבִטְבְּעוֹ, אֵין זֶה עֲבוּדָה, כי יֵשׁ גַּם כַּמָּה חֵיוֹת שֶׁהֵם רַחֲמָנִים בְּטַבְּעֵם, רַק עֵקֶר הַעֲבוּדָה לְשַׁבֵּר הָאֲכֻזְרִיּוֹת לְהַפְּכוֹ לְרַחֲמָנוּת.

וְזֵה בְּחִינַת (מְלָכִים-א יז, ד): "וְאֵת הָעֲרֻבִים צִוִּיתִי לְכַלְכֵּלָךְ" - כי ה'עֲרֻב' הוּא בְּטַבְּעוֹ 'אֲכֻזְרִי', וְנִתְּהַפֵּךְ לְרַחֲמָנוּת' לְכַלְכֵּל אֶת 'אֲלֵיָהוּ'. כְּמוֹ-כֵן צְרִיכִין ב'צְדָקָה' כַּנ"ל.

וְעַל-כֵּן 'הַתְּחִלָּת הַצְּדָקָה' קִשָּׁה וּכְבֻדָּה מְאֹד, כי היא בְּחִינַת 'הַתְּחִלָּה' שֶׁל כָּל הַתְּחִלּוֹת כַּנ"ל.

נ.

(ח"ב ד, יב)

'צְדָקָה' היא רְפוּאָה, בְּבַחֲיִנַת (מְלָאכִי ג, כ): "צְדָקָה מְרַפָּא בְּכַנְפֵיהָ". כי 'צְדָקָה' היא בְּחִינַת 'פְּתִיחַת פִּי הַמִּפְּהָ', בְּבַחֲיִנַת (דְּבָרִים טו, ח"א): "פֶּתַח תִּפְתַּח".

"נִתְּוֵן תִּתֵּן לוֹ וְכוּ', כי בְּגִלְל הַדְּבַר

הַזֶּה יִבְרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ" (דְּבָרִים טו, י)

נא.

(ח"א לא, א-בסוף)

'צְדָקָה' היא בְּחִינַת ה'גִּלְגָּלִים', כַּמְאֹמֵר חַז"ל (שִׁבְתָּ קנא: על דְּבָרִים טו, י): "כי בְּגִלְל הַדְּבַר הַזֶּה", "גִּלְגָּל הוּא הַחֲזוּר בְּעוֹלָם".

וּבְשִׁבְלֵי־זֶה: "הַנּוֹתֵן פְּרוּטָה לְעַנִּי מִתְבָּרֵךְ בְּשֵׁשׁ בְּרָכוֹת, וְהַמְפִּיֵסוֹ בְּדִבְרִים מִתְבָּרֵךְ בְּאַחַת־עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת" (בבא־בִּתְרָא ט:). פְּנֵגֵד 'שִׁבְעָה פּוֹכְבֵי לֶכֶת' וְשְׁנַיִם־עֶשֶׂר מְזֻלוֹת' - כִּי ה'צְדָקָה' מְנַהֶגֶת כָּל גְּלָגְלֵי הָרְקִיעַ וְכוּ'.

וּכְמוֹ שֶׁהַגְּלָגֶל יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי תְנוּעוֹת, אַחַת תְּנוּעָה הַטְּבָעִית מִמְעַרְב לְמִזְרָח, וְאַחַת תְּנוּעָה הַהֶכְרַחִית מִמִּזְרָח לְמְעַרְב, מֵהַ שֶׁהַגְּלָגֶל הַיּוֹמִי חוֹזֵר וּמִתְגַּלְגֵּל מִמִּזְרָח לְמְעַרְב, וּמְכַרִּיחַ עִמּוֹ כָּל הַגְּלָגְלִים - כִּן לְעֵינַי 'צְדָקָה' אָמְרוּ רַז"ל (וַיִּקְרָא־רַבָּה לֵד, ח; וְהוֹתִירַבָּה ה, ט): "יֹוֹתֵר מִמָּה שֶׁבַע־לִהְבִּית עוֹשֶׂה עִם הָעָנִי, הָעָנִי עוֹשֶׂה עִם הַבַּעַל־הַבֵּית" - שֶׁזֶה בְּחִינּוֹת שְׁנֵי תְנוּעוֹת, מִמְעַרְב לְמִזְרָח, וּמִמִּזְרָח לְמְעַרְב, דִּהְיִינוּ: מֵהָעָנִי לְבַעַל־הַבֵּית, וּמִבַּעַל־הַבֵּית לְהָעָנִי.

כִּי כָּל הַשִּׁפְעַ וְהַפְּרָכוֹת בָּאִים עַל־יְדֵי הַגְּלָגְלִים, כִּי עַל־יָדָם מְנַהֵג הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הָעוֹלָם פִּידוּעַ וְכוּ'.

וְמֵה שֶׁחָסַר מִהַפְּרָכוֹת, הֲלֹא הִיָּה צְרִיךְ לְהִיזֵת שִׁבְעָה בְּרָכוֹת וּשְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת. וְלִפִּי הַגְּמָרָא, מֵהַנּוֹתֵן וְהַמְפִּיֵס אֵין כָּאן רַק שִׁבְע־עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת!?

אֲדָּ בְּזֶה הוֹרֵוּ לָנוּ רַז"ל: שֶׁהַצְּדָקָה חֹסְרָה וְאֵין לָהּ שְׁלָמוֹת, וְעֵדִין חֹסֵר אַחַת, הֵן בְּנוֹתָן וְהֵן בְּמִפְּיָם. הִינּוּ: שֶׁחָסַר ה'אֱמוּנָה', שֶׁבְּלַעֲדֶיהָ הַצְּדָקָה חֹסְרָה עֵדִין, וְעַל־יְדֵי ה'אֱמוּנָה' נִשְׁלָם וּמְאִירָה בְּחִינּוֹת הַצְּדָקָה.

וְזֶה שִׁפְתוֹב (בְּרֵאשִׁית טו, ו): "וְהֶאֱמֵן בְּה' וַיַּחֲשֹׁבָה לּוֹ צְדָקָה" - שֶׁעַל־יְדֵי ה'אֱמוּנָה' נִחַשְׁבֶּת הַצְּדָקָה, כִּי בְלִתִּי ה'אֱמוּנָה' הִיא חֹסְרָה.

וְזֶה שֶׁאָמְרוּ רַז"ל (תְּעֻנִּית ח:): "שֶׁמֶשׁ בְּשַׁבַּת צְדָקָה לְעַנִּיִּים", כִּי 'שַׁבַּת' הִיא בְּחִינּוֹת 'אֱמוּנָה', כִּי 'שַׁבַּת' הוּא מַעִיד עַל יְחוּדוֹ וְעַל חֲדוּשׁ הָעוֹלָם. וְעַל־יְדֵי 'אֱמוּנָה', בְּחִינּוֹת 'שַׁבַּת', מְאִירָה הַצְּדָקָה. וְעַל־יְדֵיהֶם נִתְמַלְאוּ הַפְּרָכוֹת שֶׁהֵיוּ חֹסְרִים.

כִּי 'אֱמוּנָה' הוּא מְקוֹר הַפְּרָכוֹת, כְּמוֹ שִׁפְתוֹב (מִשְׁלֵי כח, ט): "אִישׁ אֱמוּנּוֹת רַב בְּרָכוֹת". וְכֵן 'שַׁבַּת' נֹאמַר בּוֹ (לֶכָּה דוּדִי): "כִּי הִיא מְקוֹר הַפְּרָכָה".

וְזֶה: "שֶׁמֶשׁ בְּשַׁבַּת צְדָקָה" - 'שֶׁמֶשׁ' לְשׁוֹן 'אֹר'. הִינּוּ: שֶׁב'שַׁבַּת' שֶׁהוּא בְּחִינּוֹת 'אֱמוּנָה', מְאִירָה הַצְּדָקָה כְּשֶׁמֶשׁ - שֶׁעַקֵּר שְׁלָמוֹת הַגְּלָגְלִים, שְׁלָמוֹת הַצְּדָקָה, אֵינוֹ אֶלָּא בְּשַׁבַּת.

וְלִפְעָמִים כְּשֶׁאָדָם יֵשׁ לוֹ עֵפוֹב וְצַעַר בְּדָרְךָ, הוּא מַחֲמַת שֶׁכְּנֵגֵד הַמְּקוֹם הַזֶּה יֵשׁ שָׁם עֵפוֹב בְּהַפּוֹכֵב, שֶׁאֵינוֹ מְאִיר בְּשְׁלָמוֹת. כִּי לְכָל דָּרֵךְ וּשְׁבִיל, יֵשׁ כְּנֵגְדוֹ בְּגִלְגָּלִים דָּרֵךְ וּשְׁבִיל וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן הַתְּקֵנָה לְזֶה: לִתֵּן צְדָקָה קֶדֶם שֶׁיֵּצֵא לְדָרְךָ, כְּמָה שִׁפְתוֹב (תְּהִלִּים פח, יד): "צְדָק לִפְנֵי יְהוָה וַיִּשֶׁם לְדָרְךָ" וְכוּ' - כִּי עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה יֵאִיר הַפּוֹכֵב, כִּי עַל־יְדֵי צְדָקָה מְאִירִין הַגְּלָגְלִים, וַיִּבְטַל עֵפוֹבוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּהַדָּרְךָ, שֶׁנִּמְשָׁךְ מֵהָעֵפוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּהַגְּלָגְלִים וְהַפּוֹכְבִּים.

כב.

(ח"א רכח)

עַקֵּר ה'צְדָקָה' הוּא עַל־יְדֵי ה'בְּטָחוֹן', בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים לו, ג): "בְּטַח בַּה' וַעֲשֵׂה טוֹב" - שֶׁבוֹטַח בְּהַשֵּׁם שֶׁלֹּא יִפְסִיד וְלֹא יִחָסֵר עַל־יְדֵי הַצְּדָקָה כָּלֵל, כִּי הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ יִבְרָכּוּ "בְּגִלְגַל הַדְּבָר הַזֶּה" (דְּבָרִים טו, י).

כִּי־אִם אֵין לוֹ בְּטָחוֹן, אֵינוּ יְכוּל לַעֲשׂוֹת צְדָקָה כְּרֹאוֹי, כִּי מִתְיָרָא שְׂיִחְסֹר לוֹ מָה שְׁנוֹתָן לְצְדָקָה.

מְשַׁמְחֵי לֵב". וְעַקֵּר הַשְּׂמֵחָה הוּא בְּלֵב, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שם ד, ח): "נָתַתְּ שְׂמֵחָה בְּלִבִּי". וְהַלֵּב שֶׁל כָּל הַשָּׁנָה הֵם הַשְּׁלֹש־רִגְלִים, בְּחִינּוֹת (וַיִּקְרָא כג, ד): "אֵלֶּה מוֹעֲדֵי יְיָ", רֵאשִׁי־תִבּוֹת 'אִמּוֹ"י, שֶׁהִיא "אִם לְבִינָה" (מְשַׁלֵּי ב, ג - אִם לְבִינָה), וְ"בִינָא לְבָא" (פֶּתַח אֲלֵיהּוּ).

"שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלִיו מִצּוֹת לַחֵם עֲנִי"
(דְּבָרִים טז, ג)

נג.
(ח"א נו, ז-ח)
מִצָּה הִיא בְּחִינַת דְּעֵת, בְּחִינַת שְׁלוֹם, בְּחִינַת רְפוּאָה.

וְזֶה שְׁנִקְרָא מִצָּה: "לַחֵם עֲנִי" (דְּבָרִים טז, ג), כִּי "אֵין עֲנִי אֶלָּא מִן הַדְּעֵת" (נְדָרִים מא.). וְזֶה בְּחִינַת חוֹלָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שְׁמוּאֵל־ב יג, ד): "מִדּוּעַ אֲתָה כָּכָה דַל בֶּן הַמֶּלֶךְ", וְ"מִצָּה" הִיא 'אֲסוּתָא' (זֶהר תְּצַנְהָ קִפְגִּי).

וְזֶה: "לַחֵם עֲנִי" - שֶׁהוּא רְפוּאָה לְהָעֲנִי.

"וְשִׂמַּחְתָּ בְּחֻגְךָ וְכוּ'. שְׁלוֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה, יִרְאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ" (דְּבָרִים טז, יד-טז)

נד.
(ח"א ל, ה)
עַקֵּר הַחַיּוֹת הוּא מ'אֹרֶה־הַפְּנִים, בְּחִינּוֹת (מְשַׁלֵּי טז, טו): "בְּאֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים". וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְהַעֲלוֹת ה'מַלְכוּת, בְּחִינּוֹת 'חֲכֻמָּה תִתְּאָה, אֶל 'אֹרֶה־הַפְּנִים הַמְּאִיר בְּשְׁלֹש־רִגְלִים.

כִּי עַקֵּר 'אֹרֶה־הַפְּנִים הוּא שְׂמֵחָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שם טו, יג): "לֵב שִׂמַּח יִיטֵב פְּנִים". וְעַקֵּר הַשְּׂמֵחָה הוּא מִן הַמִּצְוּוֹת, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׁרִים

וְהַשְּׂמֵחָה שֶׁל כָּל הַמִּצְוּוֹת שְׂעוֹשִׁין בְּכָל הַשָּׁנָה, הוּא מִתְקַבֵּץ אֶל ה'לֵב, שֶׁהֵם ה'שְׁלֹש־רִגְלִים. וְעַל־כֵּן הֵם יָמֵי שְׂמֵחָה, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (דְּבָרִים טז, יד): "וְשִׂמַּחְתָּ בְּחֻגְךָ". וְאִז מְאִיר ה'פְּנִים עַל־יַדֵּי הַשְּׂמֵחָה, בְּבְחִינּוֹת: "לֵב שִׂמַּח יִיטֵב פְּנִים".

[וְזֶהוּ הַשְּׂמֵחָה שֶׁל יוֹם־טוֹב - כִּי אִז מִתְקַבֵּץ וּמִתְעוֹרֵר הַשְּׂמֵחָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל כָּל הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת שֶׁל כָּל הַמִּצְוּוֹת שְׂעוֹשִׁין בְּכָל הַשָּׁנָה. וְצְרִיךְ כָּל אֶחָד לְהַתְגַּבֵּר מְאֹד, לְהַמְשִׁיךְ עַל־עַצְמוֹ הַשְּׂמֵחָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת שֶׁל הַמִּצְוּוֹת, שֶׁהוּא 'שְׂמַחַת יוֹם־טוֹב' - בְּכָל הַשָּׁנָה כְּלָה. מְכַלֵּי שֶׁכֵּן וְכַל־שֶׁכֵּן בְּיוֹם־טוֹב קָדַשׁ בְּעַצְמוֹ, שְׂאֵז חַיִּבִים לְשַׂמַּח מְאֹד כְּמוֹ שְׂפָתוֹב: "וְשִׂמַּחְתָּ בְּחֻגְךָ". כִּי אִז מִתְקַבֵּץ יַחַד הַשְּׂמֵחָה שֶׁל כָּל הַמִּצְוּוֹת, אֲשֶׁר אֵין שְׂעוֹר וְעוֹר לְשַׂמַּחְתָּ הַזֹּאת, כְּאֲשֶׁר יִבִּין כָּל אֶחָד בְּלִבּוֹ (לְקוּסֵי־עֲצוֹת, מוֹעֲדֵי־הַשֶּׁם שְׁלֹש־רִגְלִים ב).]

בְּשִׁבְלֵי־זֶה נִצְטוּיְנוּ (שם שם, טז): "שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרְךָ אֶת פְּנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ" - בְּשִׁבְלֵי לְקַבֵּל 'אֹרֶה־הַפְּנִים'.

וְזֶה בְּחִינַת (סִפָּה כז): "חַיֵּב אָדָם לְהַקְבִּיל פְּנֵי רֵבּוֹ בְּרִגְלֵ" - כְּדֵי לְקַבֵּל 'אֹרֶה־הַפְּנִים, וְלַהֲחִיּוֹת ה'מַלְכוּת'.

וְזֶה (תְּהִלִּים פה, יד): "צְדָק לְפָנָיו יִהְיֶה", "צְדָק מַלְכוּתָא קְדִישָׁא" (פֶּתַח אֲלֵיהּוּ), כְּשִׂמּוּלִיכִין אוֹתָהּ אֶל 'אֹרֶה־הַפְּנִים. הָעַקֵּר עַל יַדֵּי בְּחִינּוֹת: "וְיִשֶׁם לְדָרְךָ פְּעָמִיו" - הֵינּוּ: "שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה" וְכוּ' - שְׂעַל־יַדֵּיהֶם מְקַבְּלִין מ'אֹרֶה־הַפְּנִים בְּנ"ל.

כה.

(ח"א קלה)

עקר פח קדשת יום-טוב, תלוי
ב'צדיקים', כמו שכתוב (ויקרא כג, ד):
"אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם
במועדים", "אל תקרי אתם אלא אתם" (ראש-
השנה כד.).

ועל-כן בשמקבל ומכבד את הימים-
טובים, ומקבל אור הגדול של
יום-טוב, שהוא בחינת 'צדיק' - נתבטל
ה'גדלות' שלו - כי ה'קטנות' בטל לגבי
'גדלות'.

ועל-כן (ספח כז): "חייב אדם להקביל פני
רבו ברגל" - פי עקר פח יום-טוב
תלוי בצדיקים.

ובזה מישוב שפיר מה שהקשו בגמרא (ספח
כז): "על רבי אלעזר שאמר: משבח
אני את העצלנים ברגל, שנאמר (דברים טז, יד):
'ושמחת בחגד', והאמר רבי יוחנן חייב אדם
להקביל פני רבו ברגל, שנאמר (מלכים ב, ה,
כג): 'מדוע את הלכת' וכו', עין שם היטב.

פי אף שהוא ברחוק מאה פרסה מרבו
ביום-טוב, ולא אזל ואתי ביומה, על-
פליצה הוא מחייב להקביל פני רבו ברגל -
הינו: 'שיפיר פני רבו ברגל'!

הינו: שיכבד את היום-טוב, ויקבל אור
הגדול של יום-טוב, בחינת 'פני רבו'
וכו' - פי עקר 'קדשת יום-טוב' תלוי
ב'צדיקים'. וכשמקבל את היום-טוב, הוא
מקבל 'פני רבו' ממש.

כו.

(ח"ב ד, ו-ז-ט"י)

התגלות-הרצון' הוא על-ידי 'ימים-
טובים', כי כל אחד

מה'ימים-טובים' מכריז וקורא ומגלה את
הרצון, שהכל מתנהג רק על-פי רצונו בלבד,
בבחינת (ויקרא כג): "מקרא קדש", שהיום-
טוב קדש קורא ומכריז את הרצון.

פי בכל יום-טוב עשה השם-יתברך עמנו
אותות נוראות הפך הטבע, שעל-ידי-זה
נתגלה שהכל ברצונו, ואין שום חיוב הטבע
כלל.

וכל-אחד לפי מה שמרגיש ושומע את
קול הקריאה של יום-טוב
שמכריז וקורא את הרצון, כמו-כן יש לו
'שמחת יום-טוב'.

פי כשנתגלה הרצון שהכל ברצונו יתברך -
אזי יודעים: שכל השעבודים והגלות,
וכל ההכפדות של העפוי"ם שהם מכבידים
עלינו, על כלם ינקם בהם הוא יתברך
ויגאלנו מידם. אבל כשסוברים שהכל על-פי
חיוב הטבע, אין שיה' נקמה בהם, מאחר
שהכל מתנהג רק על פי סדר הטבע.

וז'ה בחינת (תהלים נח, יא): "ישמח צדיק כי
חזה נקם, פעמיו ירחץ בדם הרשע".
"פעמיו" דיקא. הינו: על-ידי "שלוש
'פעמים' בשנה" (דברים טז, טז), על-ידי-זה:
"ישמח צדיק כי חזה נקם" וכו'.

אך לא כל אחד ואחד שומע קול הקריאה
הנ"ל של יום-טוב, כי יש חיות-רעות
דורסים וטורפים, 'חכמי-הטבע', שמראין
בחכמתם המטעית שהכל על-פי הטבע, וכאלו
אין שום רצון חסוֹשֵׁלום, ואפלו האותות
נוראות משימים הכל בתוך דרך-הטבע.

וכשהם מתגברים - אזי קול שאגתם
עולה ומתגבר על קול הקריאה
של יום-טוב, שקורא את הרצון, ואזי נשבת
שמחת יום-טוב חסוֹשֵׁלום וכו'.

וְהִכְנַעְתֶּם שֶׁל אֵלוֹ ה' הַחַיִּים דְרָעוֹת' תְּחַמְּי-
הַטְּבַע' - הוּא עַל-יְדֵי 'חֶכֶם
גָּדוֹל שֶׁבִקְדָשָׁה, שֶׁיִּכּוֹל לְקַשֵּׁר כָּל הַרְצוֹנוֹת
בְּשֶׁרֶשׁ הַרְצוֹן, בְּחִינַת 'מִצַּח הַרְצוֹן'.

אֲךָ כִּנְגַד זֶה יֵשׁ בְּחִינַת 'מִצַּח הַנְּחָשׁ', שֶׁרֶשׁ
חֲכָמַת-הַטְּבַע, וַיִּנְיָקְתוּ מ'זְקַנֵי-הַדּוֹר'
שְׂאִין בָּהֶם שְׁלֵמוֹת. ו'צְדָקָה' מוֹעִיל לָזֶה.

וְעַל-כֵּן בְּשֶׁרֶצָה יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹת רְצוֹן
בַּעֲשׂוֹ, אָמַר (בְּרֵאשִׁית ל"ג, י):
"וְלִקְחַת מִנְחָתִי מִיָּדַי, כִּי עַל-כֵּן רָאִיתִי פָּנֶיךָ
כְּרֹאת פָּנַי אֱלֹקִים וַתִּרְצַנֵּי". כִּי גַם מִזֶּה
שְׁנוֹתֵינוּ לְעַבְדוֹתָם, הוּא גַם-כֵּן בְּחִינַת 'צְדָקָה'
(בְּבֵרֵאשִׁית ט.)

וְעַל-יְדֵי 'צְדָקָה' נַעֲשֶׂה רְצוֹן. וְזֶהוּ:
"וְלִקְחַת מִנְחָתִי מִיָּדַי", הֵינּוּ
'צְדָקָה', בְּחִינַת (מְלָאכֵי ג, ג): "מַגִּישֵׁי מִנְחָה
בְּצְדָקָה".

"כִּי עַל-כֵּן רָאִיתִי פָּנֶיךָ כְּרֹאת פָּנַי
אֱלֹקִים" - הֵינּוּ: כְּמוֹ 'רֹאוֹת פָּנַי
אֱלֹקִים', שֶׁהוּא בְּחִינַת (דְּבָרִים טז, טז): "שְׁלוֹשׁ
פְּעָמִים בְּשָׁנָה יִרְאֶה כָּל זְכוּרָה אֶת פָּנַי ה'",
דִּהְיִנוּ 'יָמִים-טוֹבִים', שֶׁעַל-יָדָם נִתְגַּלָּה
הַרְצוֹן - וְעַקֵּר הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן עַל-יְדֵי
'יָמִים-טוֹבִים', הוּא עַל-יְדֵי ה'צְדָקָה' - כְּמוֹ-
כִּן יִהְיֶה נַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ רְצוֹן עַל-יְדֵי ה'צְדָקָה'.

וְזֶהוּ: "וַתִּרְצַנֵּי" - כִּי מֵאַחַר שֶׁה'מִנְחָה'
וְה'צְדָקָה' שְׁנַתֵּן לַעֲשׂוֹ הִיא בְּחִינַת
'צְדָקָה' מִמַּשׁ. נִמְצָא: שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְגַּלָּה
הַרְצוֹן הָעֲלִיוֹן, שְׁנִתְגַּלָּה עַל-יְדֵי 'צְדָקָה' - וּמַשֵּׁם
מִשְׁתַּלְשֵׁל הַרְצוֹן לְמַטָּה, וְנַעֲשֶׂה רְצוֹן גַּם בַּעֲשׂוֹ.

כז.

(ח"ב ד, יב)

שְׁלֵשׁ-רְגָלִים' הוּא בְּחִינַת 'רְפוּאָה'. כִּי
עַל-יְדֵי רְגָל' ו'יּוֹם-טוֹב'

שֶׁהוּא 'הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן', נַעֲשֶׂה בְּחִינַת הַדָּחַת
וְכַבּוּס הַדָּמִים, שֶׁיִּוְכְּלוּ הַדָּמִים לְסַבֵּב סְבוּבָם
כְּפִסְדָּה.

וְזֶה בְּחִינַת רְגָל', בְּחִינַת (מְלָכִים א, ט): "עֵין
רוֹגֵל", "עֵין כּוֹבֵס", כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י
שָׁם. וְאִזִּי יְכוּלִים הַדָּמִים לְסַבֵּב כְּפִסְדָּה,
וְנִתְרַפָּא בְּשְׁלֵמוֹת.

וּבְשִׁבְלֵי-זֶה נִקְרָא הַרְגָל: "חַג" (שְׁמוֹת יב,
יד), לְשׁוֹן 'סְבוּב', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(ישַׁעְיָה מ, כב): "הֵישֵׁב עַל חוּג הָאָרֶץ", עַל
סְבוּב הָאָרֶץ - כִּי עַל-יְדֵי הַדָּחַת וְכַבּוּס
הַדָּמִים, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם מְסַבְּבִים כְּפִסְדָּה.

כח.

(ח"ב ו)

עַל-יְדֵי 'זַעַה טוֹבָה' (כְּגוֹן: עַל-יְדֵי דָבָר
שֶׁבִקְדָשָׁה), נַעֲשֶׂה שְׂמֵחָה, בְּחִינַת
(דְּבָרִים טז, יד): "וְשִׂמְחַת בַּחֲגֹךָ", בְּחִינַת שְׂמֵחָה
שֶׁל יוֹם-טוֹב. וְלֹא דוֹקָא 'יוֹם-טוֹב' מִמַּשׁ,
אֲלָא כָּל יוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת 'טוֹב', נִקְרָא 'יוֹם-
טוֹב'.

כִּי ה'שְׂמֵחָה' עַל-יְדֵי ה'דָּמִים'. כִּי
ה'עֲצָבוֹת' מִן ה'טְחוּל', ו'טְחוּל' הִיא
ע'כִּירוֹת-הַדָּמִים. וְכַשְׂמֵתִגְבֵּר 'עֲכִירַת-
הַדָּמִים' שֶׁל ה'טְחוּל', בְּאִין 'חֲלָשׁוֹת' חֶסֶד
וְשְׁלוֹם. וְהַרְפוּאָה הִיא 'זַעַה' - כִּי עַל-יְדֵי
ה'זַעַה', יוֹצֵא הָאָרֶס שֶׁיֵּשׁ בְּהַדָּמִים-
הָעֲכוּרִים, וְנִשְׁאָרִין הַדָּמִים זָפִים, וְזוֹכָה
לְשְׂמֵחָה'.

וְזֶה אוֹתִיּוֹת 'זַעַה', רְאשֵׁי-תִבּוֹת: "זֵה
ה'יּוֹם עֲשֶׂה י'י" (תְּהִלִּים קיח, כד) - הֵינּוּ
בְּחִינַת 'שְׂמֵחָה שֶׁל יוֹם-טוֹב', שֶׁנַּעֲשֶׂה עַל-
יְדֵי 'זַעַה טוֹבָה'.

אבל עם דרך ההתחזקות של "עוד מעט"

[אביסעלע איז אויף גוט - מעט זאגט גאט]

שהודיעו רבנו ז"ל בהתורה [לענין למוד התורה,
עין-שם], אז מיד עלה בדעתו: "איך אפשר שלא
יזכה לשמחה מעט, ואולי עוד מעט, ועוד
מעט" - עד שיצא מהמרה-שחורה לגמרי.
(ועין ב'שיחות-הר"ן קנה, בענין השמחה בשבת-קדש).

"ולא יראה את פני ה' ריקם" (דברים טז, טז)

לב.

(ח"א לא, ט)

בזה שכל-אחד מביא עולת ראיה,
מיגיעתו שמתיעץ כל השנה - על-
ידי-זה נתתקן ונתעלה כל לחמו ופרנסתו,
בבחינת 'לחם הפנים'.

וזהו (דברים טז, טז): "ולא יראה את פני ה'
ריקם" בדגלים - שאז נתגליון "פני
ה'", בבחינת 'פנים'.

נט.

(ח"ב פא)

כשאדם משמח עצמו בשמחה של
מצוה, והשמחה גדולה כל-כה,
עד שנוגעת עד רגליו, הינו: שמרקד מחמת
שמחה - נתעלים כל הדברים הנקראים 'רגל'.

ל.

(ספר-המדות, בנים י)

על-ידי שמחת יום-טוב, תלך אשתו
'בנים זכרים'.

לא.

(ימיהת-לאות, בסוף)

ספר מוהרנ"ת ז"ל: שקדם איזה רגל
ואיזה יום-טוב, שהעקר הוא
השמחה, כמפרש בתורה (דברים טז, יד):
"ושמחת בחגך" וכו', ובפרט על-פי ענין
רבנו ז"ל. ובכן נפל למרה-שחורה, מי יודע
אם יוכל לקיים זאת, ובפרט בעת המחלקת.

חדש אלול

על שהגשים את רוממות אלקותו יתברך.
אשרי הזוכה לתשובה כזאת.

מי שרוצה לשוב להשם יתברך - צריך להיות בקי בהלכה מאד, שלא יפיל ולא ירחק אותו שום דבר בעולם, בין בעליה ובין בירידה. ובכל מה שיעבר עליו, יחזק את עצמו (שקורין: דעהאלטן זיד), ויקים (תהלים קלט, ח): "אם אפק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד", שגם בשאול-תחתיות יכולין לקרב את עצמו להשם יתברך, כי גם שם הוא יתברך נמצא, בבחינת: "ואציעה שאול הנד".

וצריך להיות לו שתי בקיאות - הינו בקי ברצוא, בקי בשוב, בחינת: "זכאה מאן דעיל ונפיק" (זהר ויקהל ריג: האזינו רצב). הינו: בין שיזכה לאיזה עליה לאיזה מדרגה גדולה או קטנה, אף-על-פי-כן אל יעמד שם, ולא יסתפק עצמו בזה.

וצריך שיהיה בקי בזה מאד: לידע ולהאמין שהוא צריך לילך יותר ויותר וכו', שזהו בחינת בקי ברצוא וכו'.

וכן להפך: שאפלו אם יפל חסיושלום למקום שיפול, אפלו בשאול-תחתית חסיושלום, גם שם אל יתיאש עצמו לעולם בשום אפן חסיושלום, יהיה איך שיהיה, רק יחפש ויבקש את השם יתברך, ויחזק עצמו בכל מקום שהוא, בכל מה שיוכל, כי גם בשאול-תחתית נמצא השם יתברך, וגם משם יכולין לדבק את עצמו אליו יתברך. וזה בחינת בקי בשוב.

א.

(ח"א, א-ב-ג-ד)

עקר ה'תשובה' הוא: כשישמע בזיונו, ידם וישתק, ויסבול 'בזיונות ושיכחות-דמים', ולמעט בכבוד עצמו, ולהרבות בכבוד המקום יתברך, על-ידי שפוגיש שפלותו וקטנותו ופגמיו המרבים, ומבין שבודאי ראוי לו לסבול הבזיונות הפאים עליו.

ובזה הוא ממעט הדים שבחלל השמאלי שבלב, וזוכח יצרו הרע, ועל-ידי-זה זוכה לכבוד אלקי.

קדם התשובה, עדין אין לו הויה, פאלו עדין לא נתהוה בעולם, כי "טוב לו שלא נברא משנברא" (ערובין יג). וכשבא לטהר עצמו ולעשות תשובה, אז מכין את עצמו שיהיה לו הויה בעולם. על-כן 'תשובה' היא בחינת 'אהיה', הינו: "אנא זמין למהוי" (זהר ויקרא יג. אחריו סה).

ואפלו אם יודע האדם בעצמו שעשה 'תשובה-שלמה' - אף-על-פי-כן צריך לעשות 'תשובה' על 'תשובה' הראשונה. כי מתחלה כשעשה 'תשובה', עשה לפי השגתו, ואחר-כך בודאי כשעושה 'תשובה', בודאי הוא מכיר ומשיג יותר את השם יתברך.

נמצא: לפי השגתו שפשיג עכשו - בודאי השגתו הראשונה היא בבחינת 'גשמיות'. נמצא: שצריך לעשות 'תשובה',

כי אי־אפשר לזכות לתשובה, כי אם כשבקי בשתי בקיאות אלו.

וזה: "אני לדודי ודודי לי" (שיר־השירים ו, א). "אני לדודי" - זה בחינת עיל'. "ודודי לי" - זה בחינת ונפיק'.

וכשיש לו שתי בקיאות אלו - אזי הוא הולך בדרך התשובה, ואז ימין השם פשוטה לקבל תשובתו, וזוכה ל'כבוד־השם', ונעשה על־ידי־זה "אדם לשבת על הכסא", אשרי לו.

וזה סוד פונות אלול'.

וכל הפונות של אלול מרמזים ונעלמים בתורה הזו, בדרך נפלא ונורא מאד (עין בפנים).

[חיי־מוהר"ן ב: בשעת אמירת התורה, לא דבר כלל מענין פונת אלול, רק אחר כך כשגמר אמירת התורה הזאת וכו' ענה ואמר לאנשים תשובים זקנים שישבו אצלו אז, שהיו מתפללים מתוך סדור האריז"ל: "תאמרו לי, איך מרמז בהתורה הנ"ל כל הפונות של אלול"!?]

והחרישו ולא ענו - כי באמת אי־אפשר בשום אופן להבין מעצמן סוד הפונות של אלול' איך מרמזים בהתורה הנ"ל. וצנה להביא לפניו סדור האריז"ל, ופתח אותו והראה לפנייהם הפונות של אלול'. ואחר־כך פתח פיו הקדוש והנורא והתחיל לגלות פלאות: "איך כל הפונות של אלול מרמזים שם בדרך נפלא ונורא מאד"! כמבאר מזה בספר וכו'.

ב.

(ח"א כא, בסוף)

שלמות הדעת הוא: כשנעשה מ'מקיפים' - פנימיים'. ואז נצול מכל צרות.

למשל: כשאחד מצפה ואורב לחברו להרגו, אזי צריך לשנות המלבושים כדי שלא יפירו אותו, כמו שכתוב (איוב יד, כ): "משנה פניו ותשלחהו",

כי על־ידי שמשנין הפנים על־ידי לבושין אחרים, נפטר ממונו.

וכן בעקר האדם, הינו בה'שכל' - יש בחינות לבושין, הינו ה'שכל' המקיף'. וצריך לעשות מה'מקיף' - פנימי', ולעשות לו 'מקיפין אחרים', הינו בחינת מלבושים אחרים'.

ועל־ידי־זה נצול מכל אורב ומסטין - כי 'מלבו"ש' בגימטריא 'חשמ"ל', ומה'חשמ"ל' בורחים כל המשחיתים.

וזה (משלי לא, כה): "עז והדר לבושה, ותשחק ליום אחרון" - על־ידי ה'לבוש', שהוא בחינת ה'חשמ"ל', שהוא לבוש עז והדר, לבוש חזק ונאה - על־ידי זה: "ותשחק ליום אחרון" - שאינו ירא ממונו כלל.

ועקר הזמן לזה - הוא 'חדש אלול'. וזה: "לבושה ותשחק ליום אחרון", ראשי־תבות אלו'ל'.

[לקוטי־עצות, מועדי ה' אלול ב: "חדש אלול הוא הזמן המסגל לזכות לדעת" - דהינו: שיזכה לידע ולהבין מה שלא היה יודע מתחלה. ועל־ידי־זה עושין לבושין חדשים לנשמתו, ונצול מכל הצרות".

שיח־שופי־קדש ח"ה תנד: אנשי־שלו־מנו אמרו על תורה הנ"ל: שעל־פן אם יזכה האדם להתעורר בחדש זה פראוי וכנכוון, אכן יתלבש ב'לבוש חדש', ולא יפירוהו המקטרגים ביום־הדין' במעשיו הרעים. פי סגלות החדש זה: לקבל ולהחליף מלבושים ובגדים חדשים, אם יטיב מעשיו פראוי בחדש זה].

ג.

(ח"א קמא)

'חדש אלול', מסגל למול את ערלת לבבו - עד שישיש אל לבו וירגיש היטב פאב חטאיו באמת, עד

שִׁירָגִישׁוֹ גַם כָּל הַלְבָבוֹת שֶׁל כָּל הַטְּפוֹת
שֶׁנִּמְשְׁכוּ מִמֶּנּוּ לְכָל מְקוֹם שֶׁנִּמְשְׁכוּ וְכוּ',
וַיְהִי נַעֲשֶׂה רַעַשׁ גָּדוֹל בֵּינֵיהֶם וַיִּשׁוּבוּ
בְּתִשׁוּבָה כָּלָם.

כִּי 'אֱלוֹל' רָאשֵׁי־תְבוּת: "וּמַל ה' אֶת
לְבַבְךָ וְאֶת לְבַב זְרַעְךָ" (דְּבָרִים ל, ו) -
הֵינּוּ: שְׁיִמּוֹל הַשֵּׁם אֶת לְבָבוֹ וְאֶת לְבַב סִתָּם,
הַתְּלוּי בּוֹ, לְהִיכֵן שֶׁנִּמְשָׁךְ בְּנ"ל.

ד.

(ח"ב עג)

בְּיָמֵי תִשׁוּבָה, דְּהֵינּוּ: בְּאֱלוֹל וְעִשְׂרֵת־
יָמֵי־תִשׁוּבָה, כָּל יִשְׂרָאֵל
עוֹסְקִין אִז בְּאִמִּירַת תְּהִלִּים. כִּי 'אִמִּירַת
תְּהִלִּים' מְסַגֵּל ל'תִּשׁוּבָה' - שֶׁאֶפְלוּ מִי שֶׁאִין
לוֹ שׁוּם הַתְּעוֹרְרוֹת לְתִשׁוּבָה, יִזְכֶּה עַל־יָדֵי
'אִמִּירַת תְּהִלִּים' לְהַתְּעוֹרֵר לְתִשׁוּבָה, וְגַם
לְהַגִּיעַ אֶל הַשַּׁעַר הַשְּׂיָד לְנִשְׁמָתוֹ, וְלִפְתַּח
הַשַּׁעַר - עַד שֶׁיִּזְכֶּה ל'תִּשׁוּבָה שְׁלֵמָה'.
אֲשֶׁרֵי שִׁיאַחֲזוּ בּוֹ.

ה.

(ח"ב פב)

כְּשֶׁרוּאָה אָדָם בְּעֵצְמוֹ, שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ 'שְׁלֵא-
כְּסֻדָּר' - יַדַּע: "שֵׁשׁ לוֹ
'גְּדֻלוֹת'!" וַיַּעֲשֶׂה תִשׁוּבָה! וַיִּשְׁפִּיל עֵצְמוֹ!
וַיְהִי בְּבַחֲיַנַּת מ"ה! - וְאִז יִחְזֹר לִילָךְ לוֹ
כְּסֻדָּר.

וְעַקֵּר ה'תִּשׁוּבָה, הִיא ב'חֹדֶשׁ אֱלוֹל' - כִּי
הֵם 'יָמֵי רְצוֹן' - שֶׁעֲלָה מִשָּׁה לְקַבֵּל
לוֹחֹת אַחֲרוֹנוֹת וּפְתַח 'דָּרָךְ כְּבוֹשָׁה' לִילָךְ
בָּה. וְעַקֵּר 'דָּרָךְ הַתִּשׁוּבָה' שֶׁעֲשֶׂה מִשָּׁה: הוּא
לִידַע: שֶׁהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם, וְלִמְצֹא
הַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ בְּכָל מְקוֹם, בְּכָל הִירִידוֹת
שֶׁבְּעוֹלָם, וּבְכָל הַעֲלִיּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם.

כִּי לְפַעְמִים עַל־יָדֵי שֶׁהָאָדָם עוֹלָה
לְמַעְלָה, כְּגוֹן שֶׁנִּתְעַשֵּׂר - אִזִּי הוּא
שׁוֹכֵחַ בְּהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. גַּם אֶפְלוּ
בְּעִבוּד־תְּהִשָּׁם מְצִינּוֹ: שֵׁשׁ שֶׁעֲלָה לְמַעְלָה
גְּדוּלָה, וְכַפֵּר בְּעַקֵּר רַחֲמָנָא־לְצַלָּן.

עַל־כֵּן צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ מֵהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ:
שֶׁיִּקְרְבֵהוּ בְּהַתְּקַרְבוֹת שֶׁלֹּא יִזִּיק
לוֹ.

וְכֵן בְּכָל הִירִידוֹת שֶׁבְּעוֹלָם חֲסוֹן־שְׁלוֹם -
אֶפְלוּ בְּדִיּוּטָא הַתְּחַתּוֹנָה, אֶפְלוּ
בְּעִשְׂרָה כְּתָרִין דְּמִסְאָבוּתָא - גַּם שֶׁם צְרִיכִין
לְקַשֵּׁר עֵצְמוֹ לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ, כִּי "מְלַכּוֹתוֹ
בְּכָל מְשָׁלָה" (תְּהִלִּים קג, יט).

וּמִשָּׁה קָשֶׁר עֵצְמוֹ אֶפְלוּ לְפַחוֹת
שֶׁבִישְׂרָאֵל, וּמִסֵּר נַפְשׁוֹ עֲלֵיהֶם
וְכוּ'.

וְעוֹד זֹאת הַבְּחִינָה הִיְתָה לְמִשָּׁה: כִּי כָּל
מֵה שֶׁעֲלָה לְמַעְלָה יוֹתֵר עֲלִיּוֹנָה,
מְצֹא שֵׁם אֱלֹקִים, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (שְׁמוֹת יט, ג):
"וּמִשָּׁה עָלָה אֶל הָאֱלֹקִים".

ו.

(ח"ב פז)

'בְּוִנַּת אֱלוֹל', הֵם תְּקוּן ל'פְּגַם־הַבְּרִית'.
כִּי 'סוּד בְּוִנּוֹת אֱלוֹל' (שַׁעַר
הַיְחוּדִים פ"י): הוּא "הַנּוֹתֵן בֵּינֵם דָּרָךְ" (ישַׁעְיָה מג,
טז), לְהַאִיר בְּחִינַת 'דָּרָךְ', ב'יָם'. וְדָרָךְ זֶה
- נִפְתָּח ב'חֹדֶשׁ אֱלוֹל'.

וְעַקֵּר 'פְּגַם־הַבְּרִית' - הוּא בְּבַחֲיַנַּת 'דָּרָךְ'
הַזֶּה. כִּי הִיָּה צְרִיךְ לְהַאִיר בְּחִינַת
ה'רַכ"ד אִוְרוֹת, בְּבַחֲיַנַּת 'יָם', בְּחִינַת
'אִמּוּנָה'. וְהוּא נָטָה מְזָה, וּפְגַם בְּבַחֲיַנַּת
'דָּרָךְ', בְּבַחֲיַנַּת (בְּרֵאשִׁית ו, יב): "כִּי הִשְׁחִית כָּל
בְּשָׂר אֶת דְּרָכָו". כִּי 'אֲשֶׁה' נִקְרָאת 'דָּרָךְ'

(קדושין ב:). ויש 'דרך' אחר, בחינת (משלי ל, ט):
"דרך אשה מנאפת".

והכלל: שעקר הפגם - בבחינת 'דרך',
שלא האיר ה'דרך' ב'ים'.
ולפעמים מחמת זה הפגם, יוכל לאבד זיוגו.
כי מאחר שנטה מזווגו, קשה לו למצא זיוגו.
ואפלו אם ימצא זיוגו, תהיה לו מנגדת, ולא
תהיה נוטה אחר רצונו, מחמת שנטה ממנה
ולא האיר בה, מזה נתהוה שיש לה רצון
אחר כנגדו. ואז: "לא זכה, כנגדו" (יבמות סג).

וב'חדש אלול' - אז יכולין לתקן זה,
ול'האיר ה'דרך' ב'ים'.
[על-פן 'פונת אלול' הם תקון לזה]. וכשמתקן זה -
אזי מוצא זיוגו, והיא אינה כנגדו, רק
ברצונו.

והסוד הזה של 'פונת אלול' שמסגלים
ל'תקון-הברית', שעל-ידי-
זה מוצאין הזיוג - מבאר בתורה ב'פרשת
אליעזר'. כי 'אברהם' מסרו הסוד הזה
כששלחו לבקש הזיוג של 'יצחק בנו'
(בראשית כד, ח): "ויאם לא תאבה האשה'
ל'לכת א'חרך".

כי ה'ראשי-תבות' - הם אותיות 'אלול'.
ובאמצע הם תבות: "תאבה האשה" -
כי על-ידי בחינת 'אלול', הינו 'סוד פונות
אלול', על-ידי-זה: "תאבה האשה" - כי
על-ידי-זה נעשה בה רצון אליו כנ"ל.

גם עין במאמר המתחיל: "ויאמר ה' אל
משה קרא את יהושע" (לקוטי-מזרח"ן ח"א
ו), כי שם מדבר מ'פונות אלול', והוא 'תקון
לפגם-הברית' - הינו: לעין באותו המאמר,
ולזבות להבין בו ולעשות עמו איזה עבודה
בעבודת-השם - על-ידי-זה יתקן פגם-
הברית.

ז.

(ח"ב פח; שיחות-הר"ן קפ)

אמר: שענין 'פונת אלול' שהם 'תקון
לפגם-הברית' (בתורה הקודמת ח"ב פז),
וענין ה'פרות', וענין ה'מלאך עם השופרות'
(בתורה ה'זה) - הכל אחד, ויש בזה רזין גדולים
(עין התורה ח"ב פח בפנים, ועין לקוטי-הלכות, ברכת-
הפרות ה).

ח.

(שיחות-הר"ן קכז-רצד)

פעם-אחד היה מדבר מענין 'אלול'.
ואמר: שמה שנוהגין לומר
'תקונים' [תקוני-זחר] ב'אלול' - מה'נגוין' של
ה'תקונים', וגם מה'חלישות הלב' שיש לכל
אחד אז, מחמת שכל אחד מתאחר אז
בבית-המדרש יותר מרגילותו - מפל-זה
נעשה דברים עליונים ותקונים גדולים
למעלה.

ט.

(שיחות-הר"ן רנא)

ב'ימי אלול', ועשרת-ימי-תשובה,
ו'ימים-נוראים', עד
'הושענא-רבא' - צוה רבנו ז"ל לכמה
אנשים: "לומר אז כל 'ספרי תנ"ך' [תורה
נביאים וכתובים] מתחלתם ועד סופם". וגם הוא
בעצמו נהג כך כמה פעמים. גם היה גומר
כמה ספרים בימים הללו.

י.

(חיי-מוהר"ן לט)

ב'ראש-החדש-אלול', הלך עמי רבנו
ז"ל בחוץ אצל
בית-הפנסת אנה ואנה כדרך, ודבר עמי,
ושאל אותי: "אם נפל עלי פחד בזה הראש-
החדש-אלול"!

לְכַאן בְּיָדַי טוֹב לְכַנֵּס לְשִׁמְעַע קוֹל שׁוֹפֵר”
(והשאר איני זוכר).

וענה אחד: שגם מרמז בספרו (לקוטי מוהר”ן ח”א י, ה): “ש’מצות שופר’ היא בחינת המהאת כה ורקודין”, שמבאר שם מאמר הזהרה הקדוש (תקוני מוהר”ן מט:):
”בתרועה דאיהו רוחא, אתעבר אל אחר בפירות” וכו’, שעל ידי זה זוכין להמהאת כה ורקודין. שהיא בחינת (שם נג.): “והיא רוחא, נשב בשת פרקין דדרועין, ובשת פרקין דרגליו”.

ונענע לו רבנו ז”ל ראשו.

אחר כך שלח השם בלבי: שמרמז בפסוק: ש’שופר’ היא בחינת רנה ושמחה - כי (תהלים קכו, ב): “אז ימלא ש’חוק פינו ו’לשוננו רנה” ראשי תבות שופר”. ועל כן אחר פסוק (שם פט, טז): “אשרי העם ידעי תרועה” וכו’, פתיב (שם שם, יז): “ב’שמך יגילון כל היום”.

ועין במקום אחר (לקוטי מוהר”ן ח”א קעה):
”שעקר הבכיה, צריכה להיות מתוך שמחה, כי בכיה היא ראשי תבות: “ב’שמך יגילון כל היום”.

יב.

(תני מוהר”ן קטו)

בשנת תקס”ב ב’חדש אלול נכנס רבנו ז”ל לעיר ברסלב, על שבת פרושת כי תצא. וכאשר נשמע הדבר בנעמרוב הסמוך לפה, היה אצלנו דבר פלא מאד שהוא נכנס לכאן. אבל השם יתברך חמל עלינו מן השמים, וחשב מרחוק להיטיב אחריתנו, להשאיר שארית בארץ “למען עשה ביום הזה להחית עם רב” (לשון הפסוק בראשית נ, כ) וכו’ וכו’.

וספר לי: “שעליו נפל פחד גדול ונורא מאד בששמע קול השופר בזה היום שהתחילו לתקוע, כי אחזתו פחד ורעה גדולה! - ואחר כך אמר לי ענין הנדפס (בלקוטי מוהר”ן ח”א קמא): “את לבבך ואת לבב, ראשי תבות אלול”.

והענין: שפשאדם זוכה להרגיש בלבו באמת כאב עוונותיו - אזי מחיבים הלבבות של כל הטפות שנמשכו ממנו להרגיש כאבם ומכאובם וכו’, מחיבים הלבבות של הטפות, להרגיש כאבם ומכאובם הגדול, פשנתעורר לב אביהם והרגיש היטב כאב עוונותיו וכו’, כמבאר שם.

ואמר אז: אני הרגשתי זאת היום הזה. כי היום הזה אחזני סמר ורעה גדולה כששמעתי קול השופר וכו’, ואחר כך באה אלי בתי אדל ואמרה: “אבי, בשרי סמר ופחד לבי עלי, מקול השופר ששמעתי עתה”.

וראיתי זאת: שעל ידי שלב האב נתעורר, נתעורר גם לבב הטפות שנמשכו ממנו ילדיו ממש, או חסד שלום וכו’, בכל מקום שהם - מחיבים הלבבות להרגיש ולהתעורר וכו’, על ידי שנתעורר לב אביהם והרגיש היטב כאבו באמת.

יא.

(תני מוהר”ן צו)

ספר ב’ימי אלול: שחלם לו: שהיה רוצה לכנס בבית לשמע קול שופר - ועבר לפני בית אחד, ושמע: ששם מזמירין ומכין כה אל כה, ומרקדין מאד, ושמחין בקפיצות ורקודין גדולים, כדרך השמחים והשוחקים מאד. עניתי ואמרתי: “הלא

וְאֵנְחָנוּ זְכִינוּ בְּרַחֲמֵי הַמְּרַבִּים, לְהִתְקַרֵּב
 אֵלָיו תִּכְפֹּף בְּכַנִּיסָתוֹ לְפָנָה, וַיִּתְבָּאֵר
 מִזֶּה בְּמָקוֹם אַחֵר, אִם יִרְצֶה הַשֵּׁם בְּאַרְיֵכוֹת.
 וְאָמַר: אֵלֹהֵינוּ לֹא בָּא לְבָרֶסְלֵב אֶלָּא בְּשִׁבִיל
 לְקָרֵב אוֹתֵינוּ - דִּי. וּפְהוּ בְּרֶסְלֵב יֵשֵׁב בְּשִׁלְוֵהוּ
 מִבְּנֵי הָעִיר כָּל יָמָיו, אֲבָל בְּעוֹלָם הָיָה
 הַמַּחְלֻקָּת הוֹלֵךְ וּמִתְגַּבֵּר וְכוּ'.

שֶׁפָּגְמוּ בָהֶם הַמְּרַגְלִים שֶׁגָּרְמוּ חֲרָבָן בֵּית-
 הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁבָּזָה תְּלוּוִיִּים כָּל הַחֲטָאִים, שֶׁאֵנּוּ
 צְרִיכִין לְתַקֵּן פָּגַם אֵלֹהֵי הָאֲרֻבָּעִים יוֹם,
 בְּאַרְבָּעִים יָמִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים הָאֵלֹהֵינוּ,
 שֶׁהֵם מְרַאש־חֲדָשׁ אֱלוֹל עַד יוֹם-הַכַּפּוֹרִים.

טו.

(ימי-מוהרנ"ת ח"א ב)

בְּשֵׁנַת תַּקס"ב ב'חֲדָשׁ אֱלוֹל, זְכִיתִי
 לְהִתְקַרֵּב לְאֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
 הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, הַרַב הָאֲמֵת, מוֹרְנוּ רַבִּי
 נַחֲמָן זְכַר צַדִּיק וְקְדוֹשׁ לְבָרָכָה. וְהוּא אַחַז
 בְּיָדֵינוּ, וְקָרַבְנוּ בְּרַחֲמֵי הַמְּרַבִּים, וְנִשְׂאָ אוֹתֵינוּ
 "כַּאֲשֶׁר יֵשֵׁא הָאֲמֵן אֶת הַיִּנְקָ" (לְשׁוֹן הַפְּסוּק
 בַּמְדָּבָר יא, יב).

טז.

(ימי-מוהרנ"ת ח"ב ביד)

וְאֵז הֵייתִי נַחֲפֵז בְּדַרְכֵי מְאֹד לְבוֹא
 לְאוֹמָאן, כְּדִי לְהַגִּיעַ לְשֵׁם עַל עֵרֵב
 רַאש־חֲדָשׁ אֱלוֹל - שֶׁאֵז מִתְקַבְּצִים הַרְבֵּה
 אֲנָשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ עַל צִיוֹנוּ הַקְּדוֹשׁ וְכוּ'. וְהֵייתִי
 בְּעֵרֵב רַאש־חֲדָשׁ עַל צִיוֹנוּ הַקְּדוֹשׁ.

יז.

(מעשה מבטחון)

ה'מַעֲשֵׂה מִבְּטַחוֹן - סֵפֶר רַבְּנוּ ז"ל, בְּלִיל
 ד' אֱלוֹל שְׁנַת תַּקס"ו.

יח.

(טיח-טרפיי-קדש ח"ה שלב)

סֵפֶר רַבִּי אַבְרָהָם שְׁטַרְנְהַרְץ ז"ל בְּשֵׁם
 חֲמוּזוֹתוֹ (הִיא הֵיטָה בְּתוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסֵף יוֹנָה בֶּן
 מוהרנ"ת ז"ל) שֶׁהֵיטָה מִסְפָּרַת בְּשֵׁם אָבִיהָ:
 שֶׁכְּשֶׁהִגִּיעַ חֲדָשׁ אֱלוֹל, הָיָה אוֹמֵר בְּצַחוֹת:
 "הִנֵּה עֵתָה מִגִּיעִים הַיָּמִים יָמֵינוּ אֱלוֹל
 הַקְּדוּשִׁים, וַיִּפְסִיקוּ הַיָּרְאִים וְהַחֲסִידִים

יג.

(פוכבי-אור, 'אנשי-מוהר"ן' כו-כז)

מוהרנ"ת ז"ל אָמַר: "אֲמִירַת סֵפְרֵי
 אֲדָמוֹר ז"ל, שֶׁהֵם ה'לְקוּטֵי-
 מוהר"ן, וְסֵפְרֵי-הַמְּדוּת, וְה'סֵפְרֵי-
 מַעֲשִׂיּוֹת, וְה'שִׁיחוֹת' שְׁלוֹ - ה'אֲמִירָה' לְבַד,
 מְסַגְּלֵת לְהַנְשִׂמָה כְּמוֹ אֲמִירַת סֵפְרֵי הַזֶּהָר
 וְהַתְּקוּנִים".

עוֹד אָמַר: "שָׁגַם בְּיָמֵינוּ אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים,
 מִצִּוְהָ לְאֲמָרָם מִתְחַלְתֶּם וְעַד סוֹפָם,
 וּמוֹעִיל מְאֹד מְאֹד".

יד.

(לקוטי-הלכות נדרים ד, ט)

עֵתָה בְּעוֹנוֹתֵינוּ שֶׁכָּבַד נַחֲרַב בֵּית-
 מִקְדָּשֵׁנוּ, וְאֵין מִי שֶׁיִּכְפֹּר בְּעֵדְנוּ
 לְטַהַרְנוּ מִמַּשְׁאוּי הַגָּדוֹל שֶׁל עוֹנוֹתֵינוּ, עָקַר
 סְמִיכָתֵנוּ - עַל יָמֵינוּ הַתְּשׁוּבָה, שֶׁהֵם מְרַאש־
 חֲדָשׁ אֱלוֹל עַד יוֹם-הַכַּפּוֹרִים, שֶׁנִּזְכָּה לְשׁוֹב
 בָּהֶם בְּתִשְׁבּוּבָה-שְׁלֵמָה.

עַד שֶׁנִּזְכָּה לְפַעַל בְּקִשְׁתֵּנוּ בְּיוֹם-הַכַּפּוֹרִים,
 דְּהֵינּוּ בְּקִשְׁת "סֵלַח נָא" וְכוּ', שֶׁהַשֵּׁם-
 יִתְבָּרַךְ יִמְחַל עוֹנוֹתֵינוּ וְעוֹן חֲטָא הַמְּרַגְלִים
 שֶׁגָּרְמוּ חֲרָבָן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ שֶׁבָּזָה תְּלוּוִיִּים כָּל
 הַחֲטָאִים.

כִּי מְרַאש־חֲדָשׁ אֱלוֹל עַד יוֹם-הַכַּפּוֹרִים,
 הֵם אַרְבָּעִים יוֹם, כִּנְגַד אַרְבָּעִים יוֹם

ללמד ולהתפלל". פי לרב רצונם לחטף הרבה טוב תשובה ומעשים טובים, מזניחים את התורה והתפלה הפשוטה, לרב התלהבותם.

והיה מסים רבי לוי יצחק בענדער ז"ל בספרו זאת: שפן נוהג הדבר גם ביום-הששי וערביהג, כשמכינים עצמם היראים ואנשי-מעשה לקבל קדשת השבת, ושוכחים: שאין טוב מלקבל קדשת שבת - מלשבת ולעסק בתורה ותפלה בהתמדה, ועוד יותר משאר הימים.

יט.

(שיח-שופי-קדש ח"ה תסט)

הסוחרים הקדמונים היו מבקשים בתפלתם, שישלח להם השם-יתברך פרנסה, כל אחד כפי פרנסתו, במשך ימות השבוע, אבל לא בערב-שבת, ולא ב'חדש אלול'. כדי שיוכלו לקבל השבת כהגון, ו'בחדש אלול' לשבת רק על התורה והעבודה כדבעי.

כ.

(רבי לוי יצחק בענדער ז"ל - מפי השמועה)

רבי לוי יצחק בענדער ז"ל ספר: שבאשר בא פעם הראשונה לאומן, היה ב'חדש אלול' (שנת תרע"ד). ומה מאד התעורר כאשר ראה אנשי-שלומנו בוערים כמו אש ממש, מרב התעוררותם בעבודת השם-יתברך. והיה הציון כמו פורת דבורים, מסבב עם אנשים. וראה אנשים הולכים מהציון לבית-המדרש, ומבית-המדרש לציון, כל-כף היו דבוקים אל הציון-הקדוש.

וספר: שראה חבורות חבורות מאנשי-שלומנו, בחורים ואברכים וזקנים, מתמידים גדולים, זה אוהז באמצע שלחן-

ערוף הלכות נדרים, זה אוהז באמצע מסכת ערכין, וזה אוהז באמצע אמירת ח"י פרקים משניות, זה אוהז בשעורו במדרש, וזה בזהר, וזה בתקונים, זה בלקוטי-הלכות, וזה בלקוטי-תפלות וכו' וכו'. כל אחד היה עסוק באיזה דבר, לידיג איז קיינער נישט געווען [אף אחד לא הסתובב ריקם ללא מעש].

כא.

(עלים-לתרופה, מכתב רבנו ז"ל לחותנו מזווג שני)

מה שעבר אין, פי כבר עבר זמן החתנה. ולהבא בקשתי, אם ברצון מעלתו שיהיה הקשר שנתקשרנו בינינו בקשר של קיימא, יראה הפאר מעלתו, למחל על כבודו הרמה והנשא, ולקרא על החתנה סמוך לפה קהלתנו, שיהיה סמוך ונראה לקהלת-קדש ברסלב, ולא יאחר מחצי חדש אלול הבא-עלינו-לטובה וכו'.

כב.

(עלים-לתרופה, א' מצורע ראש-חדש ניסן תקצ"ב)

והנה בעתים הללו אני עוסק בענין פונת אלול, שהם תקון-הברית, שהוא סודות עצומים שגלה שם (לקוטי-מוהר"ן ח"ב פז פח) בענין: "ואם לא תאבה האשה" וכו', ובענין ה'פרות' ובענין ה'אבדות' שמחפשין המלאכים שתוקעין תקיעה תרועה תקיעה וכו' וכו', אשרי האזנים ששמעו מזה, פי לא נשמע כזאת מעולם וכו'.

והעקר היוצא משם: שצריך כל אדם לבקש ולחפש הרבה הרבה מאד מאד אחר אבדותיו. ועקר הבקשה והחפוש, הוא על-ידי דרכי תורה שגלה על פסוק: "קרא את יהושע" בסימן ו', כמבאר שם

במקומו, כי התורה הנ"ל הוא 'סוד פונת אלול' וכו'.

ועקר הפונות - הם בחינת (תהלים קלט, ח): "אם אפק שמים שם אתה ואציעה שאול הנד", שהוא בחינת: 'בקי ברצוא', 'בקי בשוב', 'בקי בעיל', 'בקי בנפיק'. כי מי שזוכה לקיים: "אם אפק וכו' ואציעה שאול הנד" - הוא ממשיך על עצמו בחינת 'סוד פונת אלול', ויכול לחפש ולבקש אחר אבודותיו.

כי צריכין לחפש ולבקש הרבה, ובדאי בתוך אותו הזמן עובר על האדם מה שעובר, בפרט שאבדתו על-פירוב, הם במקום מדבר שממה, במקום תהו ובהו, שמחמת זה האדם תועה כשה אובד, ועל זה נאמר (תהלים קז): "תעו במדבר בשימון דרך וכו'", וכל המזמור.

ועתה הבן בעצמך: כמה וכמה צריכים לחזק את-עצמו כשצריכין לעבר במקומות פאלו, לבקש אחר אבודת שנאבדו מפמה שנים, וגם צריכין לבקש ולמצא אבודות מגלגולים הקודמים שעברה נשמתו בהם.

וקשה להמלט, שבתוך החפוש לא יאבד עוד יותר, וכמרמז שם: שאפלו הצדיקים החופרים אחר האבודות, לפעמים הם עצמם אובדים עוד, עין-שם. מכל-שכן שאר אנשים. ועל-ידי-זה מתארך הגלות כל-פך בכלליות. וכן גלות הנפש בפרטיות של כל אחד ואחד מתארך כל-פך, הכל מחמת זה, המקום ירחם.

על-פן כל מי שרוצה לחוס על נפשו, במה וכמה התחזקות הוא צריך לבלי ליאש עצמו מן הבקשה והחפוש לעולם, יהיה איה שיהיה, אפלו אם נדמה לו

שאובד חסד-שלום בכל-פעם יותר, אף-על-פי-כן הוא יעשה את שלו ויחפש יותר.

ואף-על-פי שאינו מוצא כלל, צריך להאמין: שבדאי מוצא הרבה על-ידי הבקשה והחפוש לבד, כי היגיעה אינו נאבדת כלל, כי "לית רעותא טבא דאתאביד" (זהר תרומה קנ:).

וזהו (מגלה ו:): "יגעתי ולא מצאתי אל תאמין, יגעתי ומצאתי תאמין". וקשה: מה הוא לשון "תאמין", הלא יכולין לראות אם מצא אם לאו?

אך באמת יכול להיות שיגע הרבה, ונדמה לו שעדין לא מצא כלל, ומחמת זה הוא אומר "יגעתי ולא מצאתי" - אף-על-פי-כן "אל תאמין לו". רק "יגעתי ומצאתי תאמין", אף-על-פי שאין בידו מאומה מה שמצא, אף-על-פי-כן תאמין באמונה-שלמה, שבדאי מצא הרבה.

כי יש הרבה שאין מראין לו מה שמצא, עד הסוף. וגם אפלו אם לא מצא כלל עדין - אף-על-פי-כן מצא הרבה, על-ידי החפוש והיגיעה לבד, כי היגיעה והחפוש לבד, אינו נאבד בשום-אופן. ועל-פן "יגעתי ומצאתי תאמין", 'תאמין' דיקא פנ"ל, והבן היטב, כי לא דבר ריק הוא.

ועל-פי דרך זה שאנו קוראין את כל היגיעות והעבודות בתורה ותפלה, בפרט בשיחות לפניו יתברך - הכל אנו קוראין עתה בשם 'בקשה וחפוש', וכן על-פירוב מבקשין ומחפשין על-ידי דצון ותשוקה וגעגועים וכו' - על ידי זה אתם יכולים להתחזק הרבה בכל עת איה שהוא.

כי אתם מחיבים אף-על-פי-כן לבקש ולחפש יותר, כמו המחפש אחר אבדות בגשמיות, שבודאי אינו מוצא בפעם אחד, בפרט אבדות כאלו שצריכין לבלות כל ימיו לבקשם ולחפשם.

בפרט שאנו מאמינים באמת שאין היגיעה לריק חסוֹשֶׁלוֹם, כי מה שמרויחין על-ידי היגיעה והחפוש לבד, אפלו כל זמן שאין מוצאין, הוא רוח בלי שעור, יותר מכל הון דעלמא, "עין לא ראתה" וכו'.

מכל-שפן שאנו בטוחים, שבודאי נזכה למצא הכל סוף כל סוף, אם נזכה להתחזק ולבקש ולחפש תמיד, וכנ"ל.

נג.

(עלים-לתרופה, א' שופטים תקצ"ג)

ותזכה להיות בקי בהלכה וכו', שזהו 'סוד פונת אלול' בידיע לך (לקוטי-מוהר"ן ח"א ו). אשרינו שאנו זוכים לידע מסודות פאלה, שהם דרכים נפלאים לכל אחד לעבודתו יתברך. "אני לדודי ודודי לי" יזבנו ללכת בהם באמת.

וזהו בעצמו הפונת: שאני צריך להתעורר, ולהשתוקק, ולהתיגע, ולהתקרב - "לדודי יתברך" - ולהיות בקי בזה. "ודודי לי" - יזבנו ויעזרנו, לקרבנו אליו בחמלתו וכו'.

נד.

(עלים-לתרופה, א' ראה תקצ"ד)

ואם אמנם יש לי צער מזה, שפאת לידי זה להצטער כל-כף בדרך, בשביל רוח בזה. עם-כל-זה זאת נחמתי, מה שכתבת שנזכרת בדברי אדוננו מורנו-ורבנו

זכרוננו-לברכה (לקוטי-מוהר"ן ח"ב פז): "ש'דרך' הוא 'תקון-הברית' - ובכונת אלול". ומהסתם חשבת אז פמה דברי-תורה, וגם היה לך בתוך-כך לפרש שיחתך לפניו יתברך וכו'.

נה.

(עלים-לתרופה, א' שופטים תקצ"ד)

ונזכה לקבל חדש אלול הנזרא הזה הבא-עלינו-לטובה בקדשה ובטהרה, כי כל דברי מכתבי הנ"ל [מענין יולדת ולדה] מדברים מ'אלול', שגרמז בפסוק (משלי לא, כה): "עז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון", שהוא צרוף 'אלול' בראשי-תבות, כמו שכתוב בסימן כ"א, ושם מדבר מענין 'יולדות', ומענין "צעקתנו יודע תעלומות", כמו שכתוב שם, עין-שם.

ראה והבן: שבתורתו הקדושה יכולין למצא כל מבקש, כי בשבת זו ברכו 'חדש אלול', והיה חבור נפלא לענין הנ"ל.

וכן הוא בכל יום ויום - שכל מה שנעשה בכל יום ויום אצל כל אחד ואחד, הכל יכולין למצא בתורתו הקדושה בדרכים נפלאים, באשר כבר שמעת וראית והבנת אצלי פמה פעמים, וכל-זה לפי מעוט שכלנו, מכל-שפן הנסתרות שבהם עד אין-סוף ואין-תכלית וכו'.

והשם-יתברך יעזר לבבכם באמת, שתזכו להרגיש אמתת נעימת תורתו הקדושה, ולילך בהם באמת בכל עת, כל אחד, בכל מקום שהוא, ולקיים באמת (תהלים קלט, ח): "אם אפק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנד", שזהו 'סוד פונת אלול' (לקוטי-מוהר"ן ח"א ו), ולילך בזה באמת ובתמימות, לקיים (דברים ד, לט): "וידעת היום

וכו' כי ה' הוא האלקים, בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד".

נו.

(עלים-לתרופה, אור ליום א' שופטים תקצ"ה)

לעת-עתה יש לנו פנאי להתקרב להשם-יתברך, ולהתפלל לפניו על-ידי-זה דיקא, כי אין לנו למי לברח ביי-אם להשם-יתברך.

רק עתה אנו צריכין להתפלל להמשיך ישועה ורחמים, שיצא דבר המשפט לטובתי, שאהיה זכאי לגמרי במשפט, כאשר באמת אני נקי מעוון בענין זה, כי הכל עלילות שקר, ושונאינו יכרעו ויפלו, ויבשו ויבזהו מאד וכו', ולה' הישועה. [לפני-זה ישב בתפיסה, ואחר-כך בראש-החדש אלול גרשו אותו לנעמירוב וכו', ועבר כל התלאות, כמבאר שם בהמכתבים].

והנה ימי המשפט והדין הגדול של ראש-השנה ממשמשין ובאין, וכבר ברכו ראש-החדש אלול, וצריכין לרעד ולפחד מאד מ'משפט' הזה שנוגע לחיים-נצחיים, ואי-אפשר לשחד בממון ולפייס בדברים, וכל פחד המשפט שעלי שיש לנו עתה - הוא כדי לזכור ולא לשכח פחד המשפט של ראש-השנה, מפל-שכן של יום הדין הגדול והנורא.

כי צריכין להעלות כל הפחדים, וכל היראות הנפולות, לבלי לפחד ולהתירא משום דבר, ביי-אם מהשם-יתברך לבדו. ולידע ולהאמין: שכל היראות והפחדים העוברים על האדם, בפרט פחדים כאלה שיש לנו עתה, הכל כדי להזכירנו לרעד ולפחד מהשם-יתברך.

ותכף שזוכרין ביראת-השם, אף-על-פי שיודעים כל אחד בנפשו שאינו נקי בכלל, אף-על-פיי-כן יכולים לשמח ולחיות חיים אמתיים, כי "יראת ה' תוסיף ימים" (משלי י, כז), בחינת: "יראת ה' לחיים" (משלי יט, כג).

וזה עקר 'שלמות היראה' - שדיקא על-ידי היראה הגדולה, יגיע לשמחה, כמו שכתוב (תהלים ב, יא): "וגילו ברעדה". [עין בענין זה בלקוטי-הלכות, הלכות פסח ט; והלכות בכור-בהמה טהורה ד].

ועקר בכח הצדיק-האמת, כי מאחר שזוכרין איך צריכין לפחד ולרעד מעצם הפגמים וכו' - תכף מחיין ומשמחין עצמן, מה שאנו סמוכין בכח גדול ונפלא בזה וכו'.

נז.

(עלים-לתרופה, א' תבוא תקצ"ז)

ותהלה-לקל דברנו דברי אמת מענין התורה (לקוטי-מוהר"ן ח"ב פב): "בי-תצא, מענין פסדר ושלא-פסדר". ובודאי נצרך לה דבורים אלו גם-כן, כי כל מה שעובר עליך מה שהוא נגד רצונה, הכל הוא מבחינת 'שלא-פסדר'. והדרך לתשובה שנעשה ב'אלול', הוא תקון לזה.

ועקר הדרך הוא - לידע ולהאמין: שהשם-יתברך בכל מקום, ובכל דרגא, אפלו בעשר פתרון דמסאבותא, בחינת (תהלים קלט, ח): "אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנף", כמבאר שם היטב בהתורה הנ"ל בלקוטי-תנינא בסופו, עין-שם. והעקר לבטל עצמו בבחינת מ"ה. "מה אנו מה חיינו מה פחנו" וכו'.

תהלה לקל יש לנו במה לשמח, איך שהוא איך שהוא. וזה העקר, לזכר תמיד בהחסד הנפלא שעשה עמנו השם יתברך, לקרבנו למקום שקרבנו. עד שיהפך על-ידי זה כל היגון ואנחה לששון ולשמחה, כי אף על-פי-כן אני יודע מתורה פזאת, מהיכן נמשך מה שמתנהג לאדם 'שלא-בסדר'.

שים לבך: הנשמע פזאת, לומר תורה פזאת, על דבורים אלו 'שלא-בסדר', שזה עובר על כל אדם. ולא נמצא מי שיאמר תורה על זה.

בפרט תורה נפלאה פזאת, העולה עד אין-סוף, ויורדת עד אין תכלית, להרים ולהגביה המנחים בעשר בתרין דמסאבותא, אשר אין ירידה למטה מזו, גם עליהם הגיע רחמיו בדור הזה, לעוררם, ולהקיצם, לתמכם, ולסעדם, להחלימם, ולרפאותם, להחיותם, ולשמחם.

ואם אתה כמו שהוא, על-כל-פנים אין אתה גרוע מהם חסו-שלום חסו-ושלום. וחבה יתרה נודעת לך בני חביבי, שאתה יודע מכל זה, ועוד ועוד וכו' וכו'. אשרינו, אשרי אזנינו, ועינינו, ולבנו - שראינו ושמענו והבננו כל זה. עדין יש לנו גם תקנה לכל טוב אמתי ונצחי בזה ובבא לנצח.

כת.

(עלים-לתרופה, יום ו' ערב-שבת-קדש תקצ"ח)

כל לב מבין, ראוי להבין מרחוק: שבת-שירי הוא מלחמה עצומה לכל אחד ואחד, באשר מקדימין לצעק בכל 'חדש אלול' (במזמור לדוד ה' אורי): "אם תחנה עלי מחנה לא יירא לבי, אם תקום עלי מלחמה וכו' [פזאת אני בוטח].

אבל "פזאת אני בוטח" בודאי, בכל מה שפתבתי עד הנה, בקדשת שבת-קדש, ובקדשת תשרי וכו' וכו'. והכל הוא כח קדשת הצדיקה-אמת שגלה כל זה, ועוסק בכל זה עדין - כי "גדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם" (חלין ז: וכו').

נט.

(עלים-לתרופה, א' ראה תקצ"ט)

השם-יתברך יחזק לבבנו, שנתחיל להכין עצמנו לקבל קדשת אלול בראוי.

ל.

(עלים-לתרופה, ראש-חדש אלול תקצ"ט)

שלום לבני חביבי וכו', מכתבו קבלתי עתה. וגם המכתב מרבי מרדכי קבלתי, והכל קדם שעמדתי להתפלל תפלת מוסף של ראש-חדש אלול. וקריתיו היטב, והודיעו לי: שהעגל נאבד, וצריכים רחמים שהפרה תתן חלבה, יהי רצון שיתקיים בך.

והנה כל צרותינו ומרירת נפשנו, הוא מ'חטא העגל', ואנו צריכים שהפרה תכפר על בנה, כמו שפרש רש"י (במדבר יט, כב). והכל כדי לזכות שיהיה "דם נעפר ונעשה חלב" (בכורות ו: נדה ט.).

והנה סחרתם עד הנה ב'פיאוקיס' [עלוקות. סוג תולעים שמוציאים הדמים הרעים מהגוף, ופעם השתמשו בזה להקזת דם] וכו'. ומ'בלבולי הדמים' שקשה לזככם, בא 'חלי המאזלין' רחמנא-לצלון, וכל מיני חולאת רחמנא-לצלון, וכל טרדת הפרנסה, וכל המחלקת ובזיונות ושפיכות-דמים, אשר אתם מבקשים בעת על-כל-זה.

אתה צריך לישועה גדולה שיחזור בנך
 לאיתנו בשלמות מהרה, בעל
 הרחמים בורא רפואות ימלא משאלותיך
 מהרה. ורבי מרדכי מבקש להנצל על להבא.
 והכל צריכים לישועת אלקינו, ימלא ה' כל
 משאלות ישראל לטובה.

ובל-זה הוא 'סוד פגנות אלול', שהוא
 להכניע הדם שבחלל השמאלי.
 והתקון על-ידי שיהפך מ'ד"ם' ל'ד"ם', לסבל
 בזיונות ושפיכות-דמים מפמה צדדים (לקוטי-
 מוהר"ן ח"א ז).

כי גם מה שמנח כל אחד בעיני-עצמו,
 ונדמה לו כאלו חסו-שלום חסו-שלום
 אפס תקנה, גם זה בחינת שפיכת-דמים
 שצריכין לסבל הכל. ויעבר עלי מה, ואם
 חסו-שלום לא יהיה עולם-הבא, אף-על-פי-
 כן האמת הוא אמת, ואני חפץ ומשתוקק רק
 להאמת לאמתו, כי סוף כל סוף יבוא יום
 פקדתי וכו', וכו', וסוף כל סוף ההכרח לתן
 דין וחשבון וכו'.

אבל אף-על-פי-כן - חלילה וחלילה לכל
 בעיני-עצמו בשביל-זה. וזה כל
 פגנות אלול, שהוא בחינת: "בקי בהלכה,
 בקי ברצוא, בקי בשוב, אם אסק שמים שם
 אתה ואציעה שאול הנדף" (תהלים קלט, ח),
 בחינת עיל ונפיק" (לקוטי-מוהר"ן שם). וכמה
 וכמה דברנו בזה כמה וכמה צריכין להתחזק
 בזה.

ורבי מרדכי הנ"ל כותב לי: שעדין נדמה
 לו שאפס תקנה חסו-שלום, אם כן
 לא שבקת חיי לכל בריה. תדע ותאמין לי:
 שיש גרועים ממה הרבה, וגם הם צריכין
 להחיות עצמן ב'כונות אלול' הנ"ל, לקיים
 באמת בכל עת: "ואציעה שאול הנדף", ואז
 היה טוב להם לנצח וכו'.

לא.

(עלים-לתרופה, ב' תצא תקצ"ט)

ובעל החמלה יחמל עלינו, ויזרנו הדרך
 לתשובה הנפתח ב'חדש אלול', כי
 בודאי השם-יתברך והצדיקים עושים את
 שלהם תמיד, ועוסקים בזה בשלמות,
 להמשיך הדרך הקדש הזה מחדש בכל שנה
 ושנה, בחדושים נפלאים ונוראים מאד מאד,
 כי מאד עמקו מחשבותיו יתברך.

אך מי יתן שנזכה גם אנחנו להאמין בזה
 בשלמות, באפן שנזכה להמשיך עלינו
 גם עתה קדשת הדרך הזה מחדש, שיקים
 בנו: "חדש עלינו שנה טובה", אמן כן יהי
 רצון.

לב.

(עלים-לתרופה, ה' ראה ת"ר)

ויעבר עלי מה, אני אעשה את שלי,
 ואחטף טוב כל מה שאוכל, מעט
 או הרבה, "בתרנגול המנקר באשפה" וכו'
 (עבודת-זרה ד). ובפרט לצעק ולהתחנן להשם-
 יתברך בכל-פעם, בפרט בימים הקדושים
 הנוראים הללו.

לג.

(עלים-לתרופה, ה' שופטים ת"ר)

וימים-הנוראים הקדושים ממשמשים
 לבוא, וצריכין לפשפש
 במעשיו, ולבקש ולדרש ולחקר דרך
 לתשובה, כל אחד ממקום אשר הוא שם.
 ו"אין פחנו אלא בפה". וגם לזה צריכין
 סיעתא-דשמיא.

וצריכין להתחזק ברצונות וכסופין
 טובים, בהתחזקות גדול,
 ובעקשנות גדול, ברצון. ולהאמין בעצמו:
 שעדין הטוב שבו חזק מאד מאד, אף-על-פי

שפגמתי בו כמזו שפגמתי, אף-על-פי-כן
 "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה
 ונהרות לא ישטפו" (שיר-השירים ח, ז) - את
 ה'נקודות-טובות' שזכיתי לחטף בזה הצל
 עובר.

ובפרט שתהלה לקל בחסדו הגדול, הכל
 גנוז וצפון חתום ומשמר אצל
 ה'ראש-בית' האמתי, ובכחו הגדול עדין יש
 לי תקנה, לכל טוב אמתי ונצחי.

רק חזק ואמץ מאד לשמח בכל זה בכל
 השנה בלה, ובאלו הימים הקדושים
 אלול ותשרי ביותר ויותר.

אשרינו שאנו יודעים צרופים קדושים
 ונוראים ונשגבים כאלה על
 'אלול' ו'תשרי'.

ולא יכלתי להתאפק מלהזכיר קצתם: "עז
 והדר לבושה ו'תשחק ליום א'חרון"
 (משלי לא, כה) - צרוף 'אלול' ל'בראשי-תבות
 (לקוטי-מוהר"ן ח"א כא). "ומל ה' אלהיך א'ת
 ל'בבך ו'את ל'בב" וכו' (דברים ל, ו - ח"א קמא).
 "ו'אם ל'א תאבה האשה ל'לכת א'חריך" וכו'
 (בראשית כד, ח - ח"ב פז) - ולזה שיך 'סוד פונת
 אלול' (ח"א ו): ש'סוד הוא (תהלים קלט, ח): "אם
 אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנך".

אשרי המתחזק בכל יום ובכל עת, ובפרט
 ב'אלול' בעצמו, לילך בזה,
 להמשיך על-עצמו ה'בקיאות' מה'בקי
 בהלכה - בקי ברצוא, בקי בשוב" וכו' וכו'.

'תשרי' ו'תשרי' וכו'. [הוא מביא צרופי
 תשרי]. "מי שמע בזאת, מי ראה
 כאלה" (ישעיה סו, ח), בפרט מי שזכה לטעם
 אפלו בנקדה מן היים "צוף דבש אמרי נעם"
 (משלי טז, כד), התגלות התורות הקדושות
 ש'נאמרו על כל הנ"ל וכו'.

לד.

(עלים-לתרופה, ג' תצא ת"ד)

השם-יתברך ירחם עלינו ויזכנו,
 להמשיך עלינו שני
 הבקיאות שצריכין להמשיך על-עצמו, שהם
 בחינת (לקוטי-מוהר"ן ח"א ו): "בקי ברצוא, בקי
 בשוב, שהם בחינת (תהלים קלט, ח): "אם אסק
 שמים שם אתה, ואציעה שאול הנך".

כי בודאי הוא 'בקיאות' גדול ועצום מאד,
 כאשר כבר דברנו בזה פמה פעמים.
 ויותר יש לדבר מזה כמעט בכל יום, כי
 "עקב הלב מכל ואנש הוא" (ירמיה יז, ט) וחולה
 מאד. וכמה וכמה חותרים עלינו מאד בכל
 יום, להפילו לגמרי חס-ושלום חס-ושלום.

וצריכין בכל-פעם לזכר היטב בענין
 ה'בקיאות' הנ"ל, ועוד פמה
 שיחות קדושות ותורות נוראות השייכים
 לזה, למען ישאר קיים על עמדו תמיד.

ובפרט ב'חדש אלול', שאז נמשך ה'שני
 בקיאות' הנ"ל, שהם 'סוד פונת
 אלול' וכו' וכו'. באמת איני יכול להבין כלל
 פמה זכינו לשמע בזאת.

לה.

(עלים-לתרופה, ד' עקב תר"א)

מי יתן שימלא השם משאלותיך אשר
 שאלת במכתבך, לחזק דעתך
 ולבך להתחיל מעתה מחדש, ובפרט ש'ימי
 אלול' מממששין ובאין.

חזק בני וחזק, והלך בדרכי אדונינו-מורנו-
 ורבינו הקדוש זכר-צדיק-לברכה,
 שהזהיר את כל אחד לפרש שיחתו בכל יום
 בלשון אשכנז וכו'.

חזק ואמץ לבך, להתחיל מעתה לעסק בזה, ולקבע עתים ושעורים על כל דבר, דהינו: ללמד פוסק בכל יום ב' או ג' דפין לפחות, וללמד חמש ונביאים-כתובים בכל יום, ולומר תהלים ותפלות בכל יום, ולפרש שיחתך לפני השם-יתברך בלשון אשפנז בכל יום וכו'. וגם יהיה לך פנאי לדבר ולשוח עם חברנו אנשי-שלומנו היקרים, ולשמח נפשך עמהם יחד, ולזכר עצמו בכל יום בנעימות חלקנו וכו'.

לו.

(עלים-לתרופה, ד' עקב תר"א)

ושלום לכל אנשי-שלומנו שבברסלב, באהבה רבה ורחימתן עזיזא וכו', וימי אלול ממשמשין ובאין, ושבעה דנחמתא כבר התחילו, וצריכין להכין עצמן על 'ראש-השנה' הקדוש והאים ונורא מאד, "היתקע שופר בעיר, ועם לא יחרדו" (עמוס ג, ו).

ותזכרו היטב מה שזכינו לשמע על 'קדשת אלול' ו'ראש-השנה': "א'ת ל'בבך ו'את ל'בב" (דברים ל, ו - לקוטי-מוהר"ן ח"א קמא). "עז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון" (משלי לא, כה - ח"א כא). "תשרי, תשרי" (תשורי מראש אמנה. שיר-השירים ד, ח - ח"ב ת, יב). ואל יתישנו בעיניכם חדושים חדשים נוראים פאלה, המתחדשים בכל עת, לכל אחד ואחד, בכל מקום שהוא.

לז.

(עלים-לתרופה, ד' ראה תר"א)

וימי אלול ממשמשין ובאין וכו', וקדשה האמתית של אלול ותשרי, יאיר עלינו, שנזכה על-כל-פנים מעתה, להתקרב אליו באמת, כל אחד

ממקום שהוא, שזהו כל סוד פונת אלול, שנזכה לילך בדרך שכבש משה רבנו, והצדיקים אמתיים שאחריו - בארבעים ימים הקדושים האלו מ'ראש-חדש אלול' עד 'יום-הכפורים', כמבאר בדבריו הקדושים.

לח.

(עלים-לתרופה, ג' תצא תר"א)

עלינו להודות ולהלל ולשבח להשם-יתברך תמיד, מה נשיב לה' כל תגמולוהי עלי, אשר חמל עלינו בעל הרחמים בהמלה רבה ובחנינות פאלה, שאנו יודעין קצת ומאמינים שיש סוד פונות אלול.

ותדקדק היטב בדבריו הקדושים, שאמר (לקוטי-מוהר"ן ח"א ו, ד-בסוף): "זזה סוד פונות אלול, שהוא להיות 'בקי בהלכה' - 'בקי ברצוא', 'בקי ושוב', 'בקי בעיל', 'בקי בנפיק', שהוא בחינת (תהלים קלט, ח): אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנגף".

וכוננתו כפשוטו: שאפלו מי שהוא בבחינת "ואציעה שאול ממש", יאמר: "הנגף".

אבל אין זה דבר פשוט, להחיות ולהחזיק את האדם שלא יפל יותר, כשהוא בשאול-תחתיות ממש חסו-שלום. רק יש בזה סוד גדול ונורא, סוד עמק ונסתר מאד מאד, שהוא סוד פונות אלול, שזה הסוד אין יודע רק מי שדבר ונלה זאת התורה הנוראה - שהיא סוד השגת 'מעשה מרפבה' בתכלית המעלה, עד בחינת נקדה העליונה מאד, להשלים בחינת "אדם היושב על הפסא" (יחזקאל א, כו).

ואין מי שיוכל להחיות עתה הנפשות הירודות וכו' בדורות האלו - כי אם מי שגלה התורה הנ"ל, ובאר לנו בפשיטות והזהיר אותנו, לקיים: "ואציעה שאול הנד".

ועוד בכמה וכמה לשונות קדושות באלה, שהחיה אותנו ב"אמרות ה' אמרות טהורות" (תהלים יב, ז), המשיבין את כל הנפשות הירודות שבעולם ב"שבעה משיבי טעם" (משלי כו, טז) וכו' וכו'. ותמימות ופשיטות דבריו הקדושים, מחיין ומשיבין את הנפש מאד.

אבל באמת יש דברים בגו, סודות עמקות ונסתרות מאד. ואי אפשר לבאר אפלו מה שיש בלבי בזה, מכל-שכן "הנסתרות לה' אלקינו" וכו' (דברים כט, כח). אך "הנגלות לנו ולבנינו" (שם), לשמר לקיים דבריו הקדושים בפשיטות ותמימות.

ועתה אחרי הזדיע אלקים אותנו ואותך ואת כלנו כל זה, ויותר ויותר. הזהר והזהר לקיים גם מה שהזהיר מאד (שיחות-הר"ן נא): "לבלי להיות זקן חסוֹשֵׁלוֹם". בפרט עתה בימי אלול ותשרי, שצריכין שכל אחד ואחד ימשיך על עצמו 'התחדשות' על כל השנה בלה.

לט.

(עלים-לתרופה, א' תצא תר"ג)

וכח החסד הנפלא והנורא של ראש-השנה, שממשיך היודע ענין ראש-השנה לעמקא, יגן ויעזר לידיד נפשי וכו'.

ושלום רב לידיד נפשי ולבבי וכו', השם-יתברך יחזק לבבו בתורה ותפלה וצדקה ומעשים-טובים וכו', ויתחיל בכל יום מחדש, ובפרט בימים הללו שצריכים לצפות

על ראש-השנה הבא-עלינו-לטובה, שנזכה שיחדש עלינו שנה טובה, עדי נזכה לחיים ארפים חיים טובים שברכו הזקנים הקדושים את הזוג הקדוש.

אשרי המחכה לזה, אשרי הזוכה לזה, אשרי און ששומע כל אלה, אשרינו שאנו מאמינים ומרגישים מעט עמקות נוראות קדשת דברים האלה שלא נשמעו מעולם, וכלם עולים עד רום גבהי שמים הרמים ולעלא ולעלא וכו' וכו', ויורדים עד התהום, להחיות אותנו את כל אחד ואחד באשר הוא שם, "מי שמע בזאת מי ראה באלה" (ישעיה סו, ח).

מ.

(עלים-לתרופה, יום ה', ראש-חדש אלול תר"ד)

"הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה" (ישעיה מג, טז - לקוטי-מוהר"ן ח"א ו; ח"ב פז), הוא יורנו מהרה דרך ונתיב לתשובה, ויטיב לנו החתימה והפתיבה.

מא.

(עלים-לתרופה, יום ה', ראש-חדש אלול תר"ד)

ולמען השם שתתמיד בלמודך, ובפרט להתפלל בכונה, ובפרט עתה בימי אלול וימים-הנוראים הקדושים, "מי לא יירא" (עמוס ג, ח) בימים ההם.

ושלום לבני וכו' שיחיה. למען השם ווער א מענטש, ווייס אז דו ביזט נישט קיין קליין קינד, שטארק דיק און לייג אריין דעם מח אין לערנען, און דאוון ערנסט, זאלסט זאגן איטלעכס ווארט בפה מלא, און טראכט אויף דעם תכלית. איך טראכט פאר דיר פיל, נאר דו באדארפסט אויף דיר אליין רחמנות האבן, בפרט בימי אלול וראש-השנה.

למען השם היה לאיש. דע שאינדק ילד קטן, התחזק עצמו, והשקע את המוח בלמוד, והתפלל ברכינות, אמר כל מלה בפה מלא, וחשב על התכלית. אני חושב עליך הרבה, אלא שעליך לרחם על-עצמו, בפרט בימי אלול וראש-השנה].

מב.

(עלים-לתרופה, ה' תבוא תר"ד)

והשם יושיע ברחמי ויורה לנו דרך לתשובה, ונזכה להשיג לעובדא פונות אלול, שהם: הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה (ישעיה מג, טז - לקוטי-מוהר"ן ח"א ו), לזכות לביקואות בהלכה המבאר שם, לקיים: **"אם אסק שמים שם אתה, ואציעה שאול הנד"** (תהלים קלט, ח).

והכל בכחו של האור חדש שגלה כל זה, שעסק כל ימיו בתשובה על תשובה על השגתו הראשונה, מכל-שכן עתה שעלה למנוחת עולם, ליום שכלו שבת, מי יתן שישפיע עלינו קדשת שבת משם, עדי נזכה גם אנחנו ליום שכלו שבת וכו' (על-פי לקוטי-מוהר"ן שם, אות ג).

והשם-יתברך יזכנו, להכין עצמנו כראוי על ראש-השנה הבא-עלינו-לטובה, להרגיש מעתה "תקף קדשת היום, כי הוא נורא ואים" (פיוט זינתנה תקף) וכו'.

ואיך שהוא, אשרינו שאנו מכלל הקבוצה-הקדוש הנאספים על שם אדוננו-מורנו-ורבנו זכר-צדיק-וקדוש-לברכה, כי כבר שמענו מפיו-הקדוש (חיי-מוהר"ן קכו; רכ; תו): "שאיך דבר גדול מזה" וכו'.

מג.

(עלים-לתרופה, מכתב רבי נחמן מטולטשין ז"ל, ד' עקב תרל"ב)

אחי ידידי, ימי אלול הקדושים ממשמשים ובאין לחיים ולשלום בגשמיות ברוחניות. יזכנו השם לקיים: "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'" (הושע יד, ג). "אל תקרי דברים, אלא דבורים" (יומא פו: שמות-רבה לח, ד) - דבורים קדושים, להרבות בלמוד-התורה, ובפרט בנסתרות שבתורה - ספר תקונים הקדוש, וספר לקוטי-מוהר"ן. ותהלים, ותפלות.

אחז בהם אחי ידידי, והפך והפך בהם, וסיב ובלה בהם, ובהם יושע בגשמיות וברוחניות, שתפתב ותחתם לחיים טובים, חיים מתוקים וכו'.

וגם אחי ידידי, יזכר נא ידידי לשלח לי נדבות לבבו הטוב על מה שפסק על הרוח וכו'.

וחזק בני בכל הנ"ל, להתחזק לומר וללמד ב'ספר התקונים' וה'לקוטי-מוהר"ן', וב'צדקה'. ואז "אשריך וטוב לך" (תהלים קכח ב), יקיים בו (אבות פ"ו מ"ד): "אשריך בעולם-הזה, וטוב לו לעולם-הבא", אמן כן יהי רצון.

דברי אוהבו תמים, המסיתו לטוב, לעורר בכל-פעם הטוב הנעים אשר טמון בלבבו, כן יזכה לזה להוציאו לפעל, באשר אמר רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן רצה): "מיט פיסק און מיט הארץ" [בפה ובלב - ("בפיה ובלבך לעשותו". דברים ל, יד)]. "מיט פיסק" [בפה] - להיות רגיל ורגיל בלמוד ובדברי בקשות כנ"ל. "און מיט הארץ" [ובלב] - להיות ידו פתוחה לעניי אנשי-שלומנו, ובפרט להחזיק הבית-המדרש הנקרא על שמו ז"ל וכו'.

וְרַב שְׁלוֹם מְאֹדוֹן הַשְּׁלוֹם, לְכַבּוֹד הָאֲבָרָה
הַמְּפֹלָג וְכוּ'. מְעַט דְּבָרֵי אֲשֶׁר מְעַבֵּר
לְדָף, גַּם לְכַבּוֹדוֹ כְּוִנָּתִי.

חֹסֶסָה עָלֶיךָ אַחֵי יְיָדִי, תּוֹדָה לְקַל חֵי
אֲשֶׁר חָנְנוּ בְּכֹלִים נְאִים וְנְעִימִים, א
זִים הָאָרֶץ [לֵב מְתוֹק וְנְעִים], א זִים קוֹל [קוֹל עֶרֶב
וְנְעִים], לְשׁוֹן צַח וְנְעִים, רַחֵם עָלֶיךָ וְתַכְבֵּד
לְהַשִּׁים יִתְבָּרַךְ בְּכֹל זֶה, לֹאמַר וְלִלְמַד 'סֶפֶר
הַתְּקוּנִים', וְסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְלְשִׁיר בְּקוֹל
נְעִים תְּהַלִּים וְתַפְלוֹת, אֲז תִּזְכֶּה לְחַיִּים טוֹבִים
חַיִּים מְתוֹקִים בְּנִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

וְלִמְעַן הַשֵּׁם אֵל יִיזַי דַּעְתּוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ,
רַק לְהִיּוֹת עַל רֵאשִׁי הַשָּׁנָה
בְּפֶה וְכוּ'.

מד.

(עֲלִים לְתַרוּפָּה, מִכְּתַב רַבֵּי נְחֻמָּן
מְטוּלְטִישִׁין ז"ל, ג' עֵקֶב תַּרְל"ג)

בֵּן יַעֲזֹר וַיִּגַּן עָלֶיךָ הַשֵּׁם, עָלִיו וְעַל כָּל בְּנֵי־
בֵּיתוֹ שְׂיָחִיו, לְאֶרֶךְ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת.
וַיִּתְחַדֵּשׁ עָלִיו וְעַל כָּל בְּנֵי־בֵּיתוֹ שְׂיָחִיו, שָׁנָה
טוֹבָה וּמְתוֹקָה מֵעַתָּה, כִּי יָמֵי אֱלוֹל'
מִתְנוֹצְצִים וּבָאִים.

בֵּן נִזְכָּה לְקַבְּלֵם בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן, לְרִצּוֹת
וּלְפִיּוֹס אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ וַיִּתְעַלֶּה, "הַמְתַּרְצָה
בְּרַחֲמִים וּמְתַפְּיִים בְּתַחֲנוּנִים" (תְּפִלַּת תַּחֲנוּן),
וּלְקַיֵּם (מוֹסֵף רֵאשִׁי הַשָּׁנָה): "עֵינֵינוּ לָךְ יִתְבָּרַךְ
תְּלוּיּוֹת, עַד שְׂיָחֵנְנוּ" וַיְבָרְכֵנוּ וְלִכְלֹל אַחֵינוּ
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, בְּשָׁנָה טוֹבָה וּמְתוֹקָה, בְּגוֹף וּנְפֶשׁ
וּמְמוֹן.

לקוטי תפלות ל'חדש אלול'

[א] לקוטי תפלות ח"א ו
(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ו, 'קרא את יהושע')

בשוב, בקי בעייל, בקי בנפיק. ובכל מקום אוכל למצא אותך, בין בעליה בין בירידה. כמו שכתוב: "אם אסק שמים שם אתה, ואצעה שאול הנד". ואזכה לאחוז בך ולהתדבק בך תמיד. ויקים בי מקרא שכתוב: "אני לדודי ודודי לי".

[ב] תפלות ותחנונים
- השמטה ללקוטי תפלות ח"א ו -
(על-פי לקוטי מוהר"ן ח"א ו, 'קרא את יהושע')

רבנו של עולם. זכני לתשובה-שלמה תמיד, בפרט בימי אלול הקדושים, שאז פתח לנו משה רבנו עליו-השלום דרך פבושה לתשובה.

והדרך הזה כלול משני הבקיות הנזכרים לעיל, ומשני השמות הקדושים שהם שם הוי"ה ושם אהי"ה במלואם, שהם שם ס"ג הקדוש ושם קס"א הקדוש, ומשני הנקודות הקדושות בחינת נקדה העליונה ונקדה התחתונה, שהם עקר שלמות התשובה, בחינת 'תשובה', ו'תשובה על תשובה'. בחינת 'תשובת עולם-הזה' ו'תשובת עולם-הבא' שהזכרתי לפניך.

על-כן זכנו אז בימי אלול הקדושים, לתשובה-שלמה. ונזכה שימשך עלינו קדשת אלול, על כל השנה כלה, עד שנזכה להיות בתשובה-שלמה לפניך תמיד, ולילך בכל דרכי התשובה בשלמות כל ימינו לעולם.

זכני ברחמיך הרבים, להיות בתשובה תמיד, שאזכה לעשות תמיד תשובה, על תשובה הראשונה. ואזכה לתקן בכל פעם, פגם תשובה הראשונה, עד שאזכה ברחמיך הרבים, לתשובה-שלמה, תשובה עלאה באמת פראוי.

ואז תפתח את לבי ודעתי, לדעת את שמך. ואז אדע באמת, כי עדין לא התחלתי לעשות תשובה, כפי עצם גדלתך ורוממותך שתזכני להשיג אז.

ואז תזכני באמת לעשות תשובה על תשובה, שאזכה לעשות תשובה בכל פעם על השגה הראשונה, על שהייתי מגשם את רוממות אלקותך, לפי עצם רוממותך שאזכה להשיג אחר-כך בכל פעם.

באפן שאזכה להיות כל ימי בתשובה תמיד, עד היום אשר תאספני אליך. ותזכני לעולם-הבא, ליום שכלו שבת, כלו תשובה.

ועזרני יהוה אלהי, להיות תקיף ואמיץ וחזק בעבודתך תמיד. ואל תניחני לפול חס-ושלום לעולם. "אל תשליכני מלפניך, ורוח קדשך אל תקח ממני".

וזכני להיות עייל ונפיק. ואזכה להיות בקי בהלכה, בקי ברצוא, בקי

וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזָכָה לְהַנְצִיל מִכָּל אֹרֶב
וּמִסְטִין, הֵן בְּרוּחַנִיּוֹת הֵן
בְּגִשְׁמִיּוֹת. וַיִּקְרָא בִּי מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "עַז
וְהָדָר לְבוֹשָׁה וַתִּשְׁחַק לַיּוֹם א' חֲרוֹן".

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה הוֹדַעְתָּנוּ:
שֶׁעָקַר הַזְמַן הַמְסַגֵּל לָזֶה בְּיוֹתֵר
לְהַמְשִׁיךְ אֹרוֹת הַמְקִיפִין הָאֵלֹה, הוּא
בְּחֹדֶשׁ אֱלוּל.

עַל-כֵּן זָכַנּוּ לְקַבֵּל קִדְשַׁת חֹדֶשׁ אֱלוּל
בְּזִמְנוֹ פְּרָאוּי, וְלִהְשַׁתְּדֵל בּוֹ
בְּעִנְיָן זֶה בְּיוֹתֵר, עַד שְׁאֲזָכָה גַם בְּכָל
הַשָּׁנָה לְעֶסֶק רַק בְּזֶה, לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל פַּעַם
מְקִיפֵי חֲדָשִׁים, וְלִהְשִׁיג בְּכָל פַּעַם הַשָּׁגָה
יְתָרָה וַיִּדְעָה חֲדָשָׁה בְּהַשְׁגַּת אֱלֻקוּתָהּ
תִּתְבַרֵךְ.

❁ [ד] לְקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א פה ❁

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קמא, אם יזכה שירגיש פאב חטאיו)

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי
אַבוֹתַי, שֶׁתַּעֲזְרֵנִי וְתִזְכְּנֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ
הַרְבִּים וּבְחֶסְדֶיךָ הָעֲצוּמִים, שְׁאֲזָכָה
מִהֲרָה לְהַרְגִישׁ בְּאַמַּת, פָּאָב חֲטָאֵי
וְעוֹנוֹתַי וּפְשָׁעַי, הַרְבִּים וְהַגְּדוֹלִים
וְהָעֲצוּמִים מְאֹד מְאֹד עַד גְּבַהֵי שָׁמַי
שָׁמַיִם, וְעַמְקוֹ מִתְּהוֹם רֵבָה וְכַבְדּוֹ מִחוּל
יָמַי, וְרַבּוֹ מֵעַפְרֵי הָאָרֶץ, וְעֲצָמוֹ מִשְׁעָרוֹת
רְאִשֵׁינוּ, וְגָבְהוֹ מִנְשַׁמַּת רוּחַ אֲפִינוּ.

וּבְפָרְטֵי הַחֲטָאִים שֶׁל פְּגַם-הַבְּרִית, פָּגַם
טְפֵי הַמַּח, שִׁיָּצְאוּ מִמֶּנִּי
לְבַטְלָהּ בְּשׁוּגַג וּבְמִזִּיד בְּאַנְס וּבְרָצוֹן.

וְאַתָּה תִּקְבַּל אֶת כָּל בְּחִינּוֹת וּמְדֻרְגוֹת
תְּשׁוּבוֹתֵינוּ, בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים
וּבְחֶסְדֶיךָ הַגְּדוֹלִים, בְּאַהֲבָה וְחַבְּבָה גְּדוֹלָה,
וַיִּקְרָא בְּנוֹ מִקְרָא שְׁכָתוֹב: "נִחַפְּשָׁה
דְּרַכֵּינוּ וְנַחֲקָרָה וְנִשׁוּבָה עַד ה'. כִּי יִמְיַנְךָ
פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים".

❁ [ג] תַּפְלוֹת-זִתְחֻנוּנִים ❁

- הַשְּׁמָטָה לְלִקוּטֵי-תַפְלוֹת ח"א כא -

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א כא, 'עתיקא טמיר וסתים')

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה יָדַעְתָּ כַּמָּה וְכַמָּה
אֹרְבִים עָלֵינוּ מִכָּל צַד וּמִצְדֵי
צְדָדִים, וְהָעָקַר עַל הַשִּׁכָּל וְהַמְחֻשְׁבָּה
שֶׁהוּא עָקַר הָאָדָם. וּבְמִקּוֹם שֶׁחֹשֵׁב
הַשִּׁכָּל, שֶׁם כָּל הָאָדָם.

עַל-כֵּן חוּס וְחַמַּל עָלֵינוּ, שֶׁמָּרָה נַפְשִׁי,
וְהִצִּילֵנוּ מִכָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת
פְּגוּמוֹת וּבְטָלוֹת, וּמִכָּל-שִׁפְזָן מִכָּל מִינֵי
מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת חֲסוּשָׁלוֹם.

וְזָכַנּוּ לְחַשֵּׁב רַק מַחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת
וְקִדּוּשׁוֹת, וְתִהְיֶה מַחֲשַׁבְתִּי
רוֹדֶפֶת לְהַשִּׁיג בְּכָל פַּעַם, יִדְעָה חֲדָשָׁה
בְּאֱלֻקוּתָהּ תִּתְבַרֵךְ.

וְאֲזָכָה לְהַמְשִׁיךְ בְּכָל פַּעַם מְקִיפִין
חֲדָשִׁים, וְלִהְכַנִּיסָם לְתוֹךְ
פְּנִימִיּוֹת הַשְּׁגָת שְׁכָלִי, וְהַשִּׁכָּלִיִּים
הַמְקִיפִים יִהְיוּ בְּבַחֲינַת לְבוּשֵׁי קִדּוּשִׁים
לְשִׁכָּלִי, אֲשֶׁר נִמְשָׁכִים בְּשִׁרְשָׁם מְאֹד
הַחֲשָׁמ"ל הַקִּדּוּשׁ שֶׁהוּא בְּגִימְטְרִיא
מִלְּבוֹ"ש, אֲשֶׁר מִמֶּנּוּ בּוֹרְחִים כָּל
הַמְשַׁחֲתִים.

אֲשֶׁר אִם הָיִיתִי מִתְחִיל לְהִרְגִישׁ עֵצָם
הַכָּאֵב שֶׁל הַפָּגַם הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא
הַזֶּה, אֵינִי יוֹדֵעַ אִם הָיִיתִי יָכוֹל לְחַיּוֹת
אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת.

כִּי אֲשֶׁר הוֹדַעְתָּ לָנוּ עַל-יְדֵי צְדִיקֶיךָ
הָאֲמִתִּיִּים עֵצָם הַפָּגַם הַזֶּה,
אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה מְאָרִיכִין חֲרַבֵּן בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ, וּמַעֲכִיבִין הַגְּאֻלָּה, וּמּוֹרִידִין אֶת
הַשְּׂכִינָה בַּגְּלוּת חֶסֶד-וְשְׁלוֹם, וּמְמַשִּׁיכִין
נִשְׁמוֹת עֲרֻטָּאִין בְּמְדוּר הַקְּלָפוֹת,
וְנִבְרָאִין מִכָּל טָפָה וְטָפָה מִזִּיקֵי עֲלָמָא
רַחֲמָנָא-לְצִלָּן רַחֲמָנָא-לְצִלָּן. וְשָׂאֵר
פְּגָמִים עֲצוּמִים וְנוֹרָאִים הַנֶּעֱשִׂים עַל-יְדֵי-
זֶה.

כִּי כָּל הַתּוֹרָה תְּלוּיָהּ בְּתַקוּן-הַבְּרִית
שֶׁהוּא יְסוּד הַכֹּל. וּבְעוֹן זֶה פּוֹגְמִין
בְּכָל הַכ"ב אֲתוֹן דְּאוֹרֵייתָא שֶׁהִטְפָּה
כְּלוּלָה מֵהֶם וְכו'.

וּבַאֲמֶת לְבִי אָטוּם וּמִבְלָבֵל וּמַעֲקָם
כָּל-כֶּף, עַד שְׂאִינִי מְרַגֵּשׁ כָּלֵל
כָּאֵב עֲוֹנוֹתֵי הָעֲצוּמִים וְהָרַבִּים וְהַגְּדוֹלִים
מְאֹד מְאֹד, אֶפְלוּ כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר מֵהֶם. אוֹי
לִי וַיִּי לִי, אוֹי לִי וַיִּי לִי. וְאִם אוֹמֵר אֶלְפִי
פְּעָמִים 'אוֹי לִי וַיִּי לִי', עֲדִין אֵינִי מְרַגֵּשׁ
כָּלֵל. מָה אוֹמֵר מָה אֲדַבֵּר מָה אֲתַאֲוֵן,
מָה אוֹמֵר מָה אֲדַבֵּר מָה אֲצַטְדֵּק.

אֲךָ אַתָּה מְרַחֵם עַל כָּל בָּשָׂר, וְאַתָּה
צוֹפָה וּמְבִיט עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת,
וְאַתָּה עֲתִיד לְתַקֵּן אוֹתָנוּ כְּלָנוּ כְּאֲשֶׁר
הִבְטַחְתָּנוּ. עַל-כֵּן שִׁטְחֵתִי אֵלֶיךָ כִּפִּי,
גּוֹאֵל חֲזַק הִיָּה בְּעֲזָרִי, וְלִמְדֵנִי וְהוֹרֵנִי
בְּכָל-עֵת, בְּאִיזָה דְרָךְ בְּאִיזָה אַפֵּן אֲזַכֶּה

לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֲמֶת, מֵרַע לְטוֹב, מִמּוֹת
לְחַיִּים, כִּי מֵר לִי מְאֹד.

אָבִי יוֹצְרִי וְגּוֹאֲלִי וּפּוֹדֵי, עֲזָרְנִי
וְהוֹשִׁיעֵנִי חַיֵּשׁ קָל מְהֵרָה, שְׂאֲזַכֶּה
לָשׁוּב אֵלֶיךָ בְּאֲמֶת וּבְלֵב שְׁלֵם, וּמֵל אֶת
עַרְלַת לְבִי הָרַע, וְתַפְתַּח אֶת לְבִי, בְּאֵפֶן
שְׂאֲזַכֶּה לְהִרְגִישׁ כָּאֵב וּמְכַאוֹב עֲוֹנוֹתֵי
הָעֲצוּמִים, עַד שְׂאֲזַכֶּה לְצַעֵק מִן הַלֵּב
זַעֲקָה גְּדוּלָה וּמְרָה, כְּמוֹ שְׂרָאוּי לִי לְזַעֵק
וְלְצַעֵק עַל עֲוֹנוֹת רַבִּים וְגְדוּלִים כְּאֵלָה,
אוֹי אוֹי אוֹי.

וְאוֹזְעֵךְ וְאֲצַעֵק וְאֲשׁוּעַ אֵלֶיךָ בְּאֲמֶת
וּבְלֵב שְׁלֵם, בְּלֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכָּה
מִקִּירוֹת הַלֵּב, עַד שִׁירְגִישׁוּ גַם כָּל
הַלְּבָבוֹת שֶׁל כָּל הַטְּפוֹת שֶׁנִּמְשְׁכוּ מִמֶּנִּי
לְכָל מְקוֹם שֶׁנִּמְשְׁכוּ, הֵן אוֹתָן הַטְּפוֹת
שֶׁנִּמְשְׁכוּ בְּהִתַּר וְנִתְהוּוּ מֵהֶם בְּנֵי שִׁיחֵי
לְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבִים, הֵן לְהַבְדִּיל
אוֹתָן הַטְּפוֹת שִׁיִּצְאוּ מִמֶּנִּי לְבִטְלָה בְּשׁוּגַג
אוּ בְּמַזִּיד, וְנַעֲשֶׂה מִכָּל טָפָה וְטָפָה מָה
שֶׁנַּעֲשֶׂה, אוֹי לִי וַיִּי לִי.

וּבְכֹלם יִהְיֶה נִמּוּל לְכַבֵּם, וְיִרְגִישׁוּ כֹלֵם
בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם אֶת עֵצָם כְּאֵבֵם
וְצַעֲרֵם, וְהִיכֵן הֵם מִנְחִים בְּשְׂאוּל-
תַּחֲתִיּוֹת, בְּמִקוּמוֹת הַמְּטַנְפִים שֶׁלֹּא נִתַּן
לְהַזְכֵּר, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה רַעַשׁ גְּדוֹל בֵּינֵיהֶם,
וְיִתְעוֹרְרוּ כֹלֵם לָשׁוּב לְהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ
בְּאֲמֶת, וְיִתְחִילוּ לְהִתְגַּעְגַּע וּלְהִצְטַעַר
וּלְכַסֵּף בְּאֲמֶת לְהִתְתַּקֵּן וּלְשׁוּב אֶל יְהוָה
בְּאֲמֶת, עַד שֶׁתְּעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ הַטּוֹבִים,
רַחֲמֶיךָ הַגְּנוּזִים, רַחֲמֶיךָ הַפְּשׁוּטִים,
רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים, עָלַי וְעַלֵּיהֶם.

וְתַעֲמַק בְּתַקוּנָנוּ, וְתִגְאָלְנוּ מֵהֲרָה
מִבְּאֵר שַׁחַת, מִטֵּיט הַיּוֹן, וּמִכָּל
מְקוֹמוֹת הַמְטַנְפִים וְהַמְקַלְקָלִים, מִכָּל
תִּגְאָלְנוּ וְתִפְדְּנוּ וְתוֹצִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם
וְתִתְקַנְנוּ, וְיָשִׁיב הַמֶּלֶךְ אֶת נְדָחֵינוּ מֵהֲרָה,
כִּי אַתָּה חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּךָ
נְדַח.

וּמַל אֶת לִבְנוֹ לְאַהֲבָה אֶת שְׁמֶךָ, כְּמָה
שֶׁפָּתוּב: "וּמַל ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת
לִבְבְךָ וְאֶת לִבֵּב זִרְעֶךָ, לְאַהֲבָה אֶת ה'
אֱלֹקֶיךָ בְּכָל לִבְבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן
חַיֶּיךָ".

אָבִינוּ מִלְּפָנָיו, אֶל חַי חֻלְקָנוּ צוּרָנוּ,
צוּה לְהַצִּיל יְדִידוֹת שְׂאֲרֵינוּ
מִשַּׁחַת, לְמַעַן בְּרִיתְךָ אֲשֶׁר שָׁמַת בְּבִשְׂרָנוּ.

זַכְּנוּ מֵהֲרָה לְמוֹל אֶת עֲרַלְת לִבְבִי וּלְבַב
זִרְעִי, וּבִפְרֹט בִּימֵי אֱלוֹל
הַקְּדוּשִׁים. זַכְּנוּ מַעֲתָה שְׂאֲזָכָה לְהַכִּין
עֲצָמֵי בְּאַמֶּת, בְּאַפֵּן שְׂאֲזָכָה בִּימֵי אֱלוֹל
הַקְּדוּשִׁים, שִׁיְהִיָּה נְמוֹל בְּשִׁלְמוֹת לִבְבִי
וּלְבַב זִרְעִי בְּאַמֶּת.

עַד שְׂאֲזָכָה בְּחַיִּים חַיּוּתִי, שִׁיתְקַנּוּ אוֹתִי
הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִם בְּשִׁלְמוֹת, אוֹתִי
וְאֶת זִרְעִי וְאֶת כָּל הַתְּלוּיִם בִּי, לְמַעַן לֹא
אִבּוֹשׁ וְלֹא אֶכְלָם וְלֹא אֶכְשַׁל לְעוֹלָם וָעֶד,
וְלֹא אֵעוֹל בְּכִסּוּפָא קַמָּךְ.

וְלֹא יְהִיָּה כַח לְהַחֲטֹאת, לְרַבֵּץ עַל פֶּתַח
קְבָרֵי חֲסִי-וְשָׁלוֹם, רַק אֲזָכָה לְתַקֵּן
הַכָּל בְּחַיִּים חַיּוּתִי, בְּכַח וּזְכוּת הַצַּדִּיקִים
אֲמִתִּיִם, כִּי אֵינִי לִי שׁוֹם תְּקִנָּה וּסְמִיכָה,
כִּי אִם עָלִיָּהֶם לְבַד, וּבְכַחֶם וְהַבְּטָחָתָם
אָנוּ מְצַפִּים עֲדִין לְכָל טוֹב.

מִלֵּא רַחֲמִים, חוּס וְרַחֵם עָלַי, וְהַצִּילְנִי
מִחֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת, שְׁלֹא יְהִיָּה כַח
לְשׁוֹם מְזִיק וּמְשַׁחִית לְהִתְקַרֵּב אֵלַי בְּעַת
מִיתָתִי, וְלֹא יִלְכוּ אַחֵר מִטְּתִי חֲסִי-וְשָׁלוֹם,
רַק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים תִּגְרָשֶׁם מִמֶּנִּי
וְתִבְטְלֶם בְּבִטּוֹל גְּמוּר מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

וְתַחוּם עָלַי בְּחֻמְלָתְךָ הַגְּדוֹלָה
וּבְחֻנִּינוֹתֶיךָ הָעֲצוּמִים, שְׂאֲזָכָה
לְתַקֵּן בְּחַיִּי אֶת כָּל אֲשֶׁר שַׁחַתְתִּי. וְתַחוּם
וְתַמְחַל וְתַסְלַח לִי עַל הַכָּל בְּחַיִּים חַיּוּתִי,
בְּאַפֵּן שְׁלֹא יְהִיָּה עָלַי שׁוֹם דִּין וּמִשְׁפָּט
אַחֲרֶיךָ.

אִם אָמַנְם יִדְעֵתִי בְּאַמֶּת כִּי אָנִי רְחוּק
מִישׁוּעָה כְּזֹאת, כִּי בְּמָה יִזְכָּה נַעַר
כְּמִנִּי לְזֹה, אֲךָ עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים אָנִי
בוֹטָח, וְעַל חֲסִדְךָ אָנִי נֹשֶׁעַן, וְלִסְלִיחוֹתֶיךָ
אָנִי מְקוּהָ, וְלִישׁוּעָתְךָ אָנִי מְצַפֶּה, בְּכַח
וּזְכוּת הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִם שְׂבִדוּרָנוּ,
וּבְזְכוּת כָּל הַצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִם שׁוֹכְנֵי-עֶפְרָי,
עָלֵיהֶם אָנוּ נֹשֶׁעֲנִים, בָּהֶם תִּמְכַּתִּי יִתְדוֹתִי
לְשֹׂאֵל כָּל אֱלֹה מִלְּפָנֶיךָ.

עַל-כֵּן עֲדִין אָנִי עוֹמֵד וּמְצַפֶּה וּמְקוּהָ
וּמִיחַל לִישׁוּעָתְךָ הַגְּדוֹלָה,
שְׂאֲזָכָה מֵהֲרָה לְכָל מָה שֶׁבִקְשָׁתִי
מִלְּפָנֶיךָ, כִּי אַתָּה צוֹפֶה לְרָשַׁע וְחַפֵּץ
בְּהַצְדִּיקוֹ.

וְאִם אָנִי מִתְמַהֵמָה הֲרַבָּה לָשׁוּב, וְעוֹד
הוֹסַפְתִּי קְלָקוּלִים וְעוֹנוֹת הֲרַבָּה
גְּדוּלִים וְעֲצוּמִים בְּכָל יוֹם, אֶף-עַל-פִּי-כֵן
עֲדִין אָנִי מְחַכֶּה בְּכָל יוֹם שִׁיבֵא גְּאֻלָּתִי
וּפְדוּת נַפְשִׁי, שְׂאֲזָכָה מֵהֲרָה לְהִתְעוֹרֵר
מִשְׁנָתִי, וְלָקוּם מִנְּפִילָתִי, וְלַעֲמֵד

מִיִּרְדְּתִי, וְלַחֲיוֹת מִמִּיתָתִי, וְלָשׁוּב אֵלֶיךָ
בְּאֵמֶת וּבִלְבָב שְׁלֵם לַהֲיוֹת כְּרָצוֹנְךָ הַטּוֹב
בְּאֵמֶת, אָנִי וְזַרְעִי וְזַרְע זַרְעִי, וְכָל זֶרַע
עִמָּךְ בֵּית-יִשְׂרָאֵל, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם, אָמֵן
סְלָה.

הַמְדַרְיגוֹת שְׁבַע־עוֹלָם, מִן תְּכֵלֶת מְדַרְיָגָה
הָעֲלִיוֹנָה עַד תְּכֵלֶת דְּיוּטָא הַתַּחְתּוֹנָה.

אֲשֶׁר כָּל הַנוֹפְלִים וְהַרְחוּקִים בְּתַכְלִית
הַרְחוּק, כֻּלָּם יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶת
עֲצָמָם בְּתוֹךְ סֵפֶר תְּהִלִּים. וְכָל אֶחָד יְכוּל
לְעוֹרֵר לְבָבוֹ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה
לְהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ עַל-יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים,
וְלִבָּא לְהַשְׁעִיר שֶׁל תִּשׁוּבָה הַשֵּׁיךְ לוֹ,
שֶׁהוּא מְכוּן כְּנֶגֶד הָאוֹת שֶׁלוֹ שִׁישׁ לוֹ
בְּאַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׁמוֹת
שְׁבֻטֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם אַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה
אוֹתִיּוֹת, כְּנֶגֶד אַרְבָּעִים-וְתִשְׁעָה שְׁעָרֵי
תִּשׁוּבָה שָׂאֲנוּ צְרִיכִים לָשׁוּב עַל-יְדֵם
לְהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

עַד שְׁנֹזְכָה עַל-יְדֵי-זֶה, שֶׁהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ
יָשׁוּב אֵלֵינוּ בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה, לְרַחֵם
עָלֵינוּ בְּחֶסֶדִים רַבִּים וְרַחֲמִים גְּדוּלִים,
לְסִיעָנֵנוּ וּלְעֲזָרָנוּ בְּכָל-עֵת, לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, מִכָּל הַמְקוֹמוֹת שֶׁנִּפְלְנוּ
בָּהֶם, וְלָשׁוּב אֵלָיו בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה,
תִּשׁוּבָה עַל תִּשׁוּבָה תָּמִיד.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זַפְנֵי לַהֲיוֹת רָגִיל מְאֹד
בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים הַרְבֵּה בְּכָל יוֹם,
בְּכוּנָה גְּדוּלָה, בְּהַתְעוֹרְרוֹת נִפְלָא, בְּכוּנַת-
הַלֵּב בְּאֵמֶת, עַד שְׁאֲזַכָּה עַל-יְדֵי-זֶה
לְהַרְגִישׁ כְּאִב עוֹנוֹתִי, וְלָשׁוּב עֲלֵיהֶם
בְּתִשׁוּבָה-שְׁלֵמָה.

וְאֲזַכָּה לְהַטוֹת לְבָבִי הַיָּטֵב, לְהַשְׁמִיעַ
תְּהִלִּים, וְלְעוֹרֵר עָלַי כָּל
הַעֲשָׂרָה מִיָּמֵי נְגִינָה' שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם סֵפֶר
תְּהִלִּים, שֶׁהֵם רְפוּאָת הַבַּיִת מְלֶךְךָ, שֶׁהִיא
כְּנֶסֶת-יִשְׂרָאֵל, "וּנְגִינוֹתַי אֲנַגֵּן כָּל יְמֵי

☪ [ה] לְקוּטִי-תְּפִלּוֹת ח"ב לוֹ ☪
(עַל-פִּי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן ח"ב עג, 'תְּהִלִּים מְסֻלָּה לְתִשׁוּבָה')

מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּנוּ, מַה
נָשִׁיב לַיהוָה כָּל תְּגֻמּוֹלוֹהִי עָלֵינוּ.
וּבְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים גְּלִיתָ לָנוּ: "אֲשֶׁר עַל-יְדֵי
אֲמִירַת תְּהִלִּים זוֹכִין לְתִשׁוּבָה". כִּי חֲפֵץ
חֶסֶד אַתָּה, וְרוּצָה אַתָּה בְּתִשׁוּבָתָם שֶׁל
רְשָׁעִים, וְאֵין אַתָּה חֲפֵץ בְּמִיתָתָם.

עַל-כֵּן הִקְדַּמְתָּ תְּרוּפָה לְמַכּוֹתֵנוּ,
וְחוֹנְנַת אוֹתָנוּ בְּסֵפֶר תְּהִלִּים
הַקְדוּשׁ הַזֶּה, הַפּוֹתַח לָנוּ כָּל שְׁעָרֵי
רַחֲמִים, כָּל שְׁעָרֵי הַתִּשׁוּבָה, שֶׁהֵם
חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי תִשׁוּבָה, כְּנֶגֶד חֲמִשִּׁים
שְׁעָרֵי בֵּינָה.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אָב הַרְחָמָן, זַפְנֵנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, שְׁנֹזְכָה לְעַסֵּק
בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים כָּל יְמֵינוּ. וְתַעֲזָרְנוּ אוֹתִי
וְאֵת כָּל בְּנֵי בֵּיתִי בְּכָל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ,
שְׁאֲזַכָּה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, לֹאֲמַר תְּהִלִּים
הַרְבֵּה, בְּהַתְעוֹרְרוֹת גְּדוּל בִּלְבָב שְׁלֵם
בְּאֵמֶת.

וְאֲזַכָּה לְהַטוֹת לְבָבִי הַיָּטֵב, לְהַשְׁמִיעַ
לְאָזְנִי מַה שְּׂאֲנִי מוֹצִיא בְּפִי,
בְּאִפְּן שְׁאֲזַכָּה לְמַצֵּא עֲצָמִי בְּכָל דְּרָגָא
וְדְרָגָא, בְּתוֹךְ פְּסוּקֵי תְּהִלִּים הַקְדוּשִׁים,
הַכְּלוּלִים מִכָּל נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל

חיי על בית ה', בקול רנה ותודה, פי טוב
ה' פי לעולם חסדו".

לשוב בתשובה-שלמה לפניך באמת
ובלב שלם.

כי אתה יודע נפלאות הדרכים של
תשובה שהמשיכו בעולם, שהורידו
את עצמן וקשרו את עצמן עם הפחות
שבפחותים, אפלו עם פחות כמוני בכל
מקום שאני שם, ועדין הם מקשרים
עצמם עמי במקומי שאני שם עתה,
ומצדם לא יבצר להוציאני מגלותי,
ולהעלותי ולהכניסני לתוך הקדשה
באמת, ולהעלות אותי מעלה מעלה.

רחם עלי וזכני, להתקשר לצדיקים
קדושים כאלו תמיד, ויתגלה לי
דרך הקדש דרכי התשובה שהם
ממשיכים בעולם, באפן שאזכה מעתה
לשוב בתשובה-שלמה לפניך באמת,
ולקשר ולדבק עצמי אליך תמיד באמת,
בתכלית הענוה והבטול באמת.

ותשמרני ותצילני ברחמיך, שלא
יהיה כח לשום בחינת
ירידה, ולא לשום בחינת עליה, לרחקני
חס-ושלום ממך.

כי לפעמים נתרחק האדם חס-ושלום
על-ידי העליה שאתה מעלה אותו,
דהינו על-ידי רבוי העשר והטוב שאתה
משפיע לו, או על-ידי רבוי הדעת בידיעת
רומוותך, פי רבוי האור מכהה עיניו
ומזיק לו חס-ושלום.

על-כן באתי לבקש ממך, שתגן עלי
בכפף, ותשמרני ותצילני ותגן
בעדי, שלא יזיק לי שום דבר, ולא
אתרחק ממך לעולם.

☉ [ו] לקוטי-תפלות ח"ב מא ☉

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב פב,
'פי תצא למלחמה, כסדר ושלא כסדר')

רבוננו של עולם, מה אומר מה אדבר
מה אצטדק, "כי אין מלה
בלשוני הן ה' ידעת בלה, אחור וקדם
צרתני ותשת עלי כפכה, פליאה דעת
ממני נשגבה לא אוכל לה", איך יזכה
נער כמוני, לבטל בחינת 'שלא כסדר'
לביחינת 'כסדר'.

במה יזכה נער כמוני, לקשר עצמי
בכל-עת להשם-יתברך באמת,
לקשר השם-יתברך במחשבתי תמיד,
שאזכה בכל-עת לחשב בו יתברך,
ולדבקה בו באמת, ולבטל עצמי וכל
ישותי, וכל תאותי ומדותי, נגדו יתברך,
בבטול גמור באמת, ולהיות כאין וכאפס
ממש, ולידע שפלותי באמת.

עד שאזכה להיות בבחינת 'מ"ה'
באמת, ולהתקשר ולהכליל בו
יתברך באמת, עד שישוב הכל כסדר,
ויתבטלו כל הרצונות של כל המתנגדים
והחולקים כנגד רצוני, שיהיה פרצונך
באמת.

ובכן באתי לפניך ה' אלקינו ואלקי
אבותינו, שתעזרני ותושיעני
בזכות וכח דרך התשובה שהמשיכו
משה רבנו עליו-השלום וכל הצדיקים
אמתים בעולם, שאזכה גם אנכי מעתה,

☉ [ז] לקוטי־תפלות ח"ב מד ☉

(על־פי לקוטי־מוהר"ן ח"ב פז, 'פגנות אלול הם תקון־הברית')

הן בבחינת ירידה חס־ושלום אֶפְלו
בְּדִיּוּטָא הַתְּחִתּוֹנָה, אֶפְלוּ בַעֲשָׂרָה
כְּתָרִין דְּמִסְאַבוּתָא חִס־וְשָׁלוֹם, גַּם שָׁם
אֲזָכָה לְמַצָּא אוֹתְךָ תָּמִיד, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב:
"וּמְלֻכוֹתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה".

וְהֵן בְּבַחֲיַנַּת עֲלִיָּה, כַּאֲשֶׁר תִּרְחַם עָלַי
וְתַעֲלֵנִי מֵעֲלָה מֵעֲלָה, בְּכָל עֲלִיָּה
וְעֲלִיָּה אֲזָכָה לְמַצָּא אוֹתְךָ תָּמִיד.

וְאֵת־קָרַב אֵלֶיךָ תָּמִיד בְּכָל הַבְּחִינּוֹת,
בֵּין בְּטִיבוֹ בֵּין בְּעֵקֶו חִס־
וְשָׁלוֹם, בֵּין בִּירִידָה בֵּין בַּעֲלִיָּה, כְּמוֹ
שְׁכַתּוֹב: "אִם אֶסְק שָׁמַיִם שָׁם אֶתָּה,
וְאֲצִיעָה שָׁאוֹל הַגָּד".

בְּאִפְן שְׁאֲזָכָה לְתִשׁוּבָה־שְׁלֵמָה בְּאֵמַת
מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם, וּבִפְרָט בְּחֻדוֹשׁ
אֱלוֹל הַקָּדוֹשׁ, שְׁהֵם יָמֵי רְצוֹן שְׁעֲלָה
מִשָּׁה לְקַבֵּל לוֹחֹת אַחֲרוֹנּוֹת, וּפְתַח דְּרָךְ
כְּבוֹשָׁה לִילָךְ בָּהּ.

רַחֵם עָלַי מַעֲתָה, שְׁאֲזָכָה לְהַכִּין אֶת
עֲצָמַי מֵהַיּוֹם, לְהַמְשִׁיךְ עָלַי
קִדְשַׁת חֻדְשׁ אֱלוֹל הַקָּדוֹשׁ, קִדְשַׁת הַדְּרָךְ
תִּשׁוּבָה שְׁהַמְשִׁיךְ מִשָּׁה רַבְּנוּ וְכָל
הַצְּדִיקִים אֲמִתִּיִּם בְּעוֹלָם, בְּדַרְכֵי
נִפְלְאוֹתֵיהֶם הַנּוֹרְאוֹת.

כִּי אֵין לִי שׁוֹם תְּקוּהָה, כִּי אִם עַל־פִּי דְרָךְ
זֶה שֶׁהוּא יָדוּעַ לָךְ וּלְצַדִּיקֶיךָ
הַגְּדוֹלִים הָאֲמִתִּיִּים לְבַד, וְהַטּוֹב
בְּעֵינֵיכֶם עֲשׂוּ עִמִּי, "וְאֲנִי תָּמִיד אֵיחָל,
עַד יִשְׁקִיף וַיֵּרָא ה' מִשָּׁמַיִם".

"אֲנִי לְדוּדֵי וְדוּדֵי לִי הָרוּעָה
בְּשׁוֹשָׁנִים". יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה'
אֱלֹקֵי וְאֱלֹקֵי אֲבוֹתַי, שְׁתֹּאִיר עֵינַי
בְּתוֹרָתְךָ, וְתוֹרְנִי וְתִלְמַדְנִי, שְׁאֲזָכָה לִידַע
וְלַהֲשִׁיג וְלַהֲבִין דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ הַקְּדוּשָׁה,
אֲשֶׁר צְוִיתָ עָלֵינוּ לְכוֹן 'פְּגוּנוֹת אֱלוֹל'
בְּשִׁבִיל 'תְּקוּן־הַבְּרִית', "כִּי בַעַר אֲנֹכִי
מֵאִישׁ וְלֹא בִּינַת אָדָם לִי" וְאֲנִי יוֹדַע
הַדְּרָךְ כָּלֵל לְכוֹן פְּגוּנוֹת.

רַחֵם עָלַי לְמַעַן שְׁמֶךָ, וְקִדְשֵׁנִי
בְּקִדְשָׁתְךָ הָעֲלִיוֹנָה, וּפְתַח לְבִי
בְּתִלְמוּד תוֹרָתְךָ, וְעֲזְרֵנִי וְזַכְּנֵנִי, לְלַמֵּד
וְלַהֲבִין כָּל הַפְּגוּנוֹת אֱלוֹל, וְכָל הַתּוֹרוֹת
הַשְּׂיִכִּים לְזֶה. וְאֲזָכָה לְמַצָּא בָּהֶם דְּרָךְ
נְכוֹן וַיִּשָּׁר לְהִתְקַרֵּב אֵלֶיךָ תָּמִיד בְּכָל עֵת.

וְאֲזָכָה לְהִיּוֹת בְּקִי בְּהִלְכָה, בְּקִי
בְּרָצוּא, בְּקִי בְּשׁוֹב, בְּקִי בְּעִיל,
בְּקִי בְּנִפְיָק, וְלִקְיָם בְּאֵמַת וּבְשִׁלְמוֹת
מְקַרָּא שְׁכַתּוֹב: "אִם אֶסְק שָׁמַיִם שָׁם
אֶתָּה, וְאֲצִיעָה שָׁאוֹל הַגָּד", עַד שְׁאֲזָכָה
לִילָךְ בְּדַרְכֵי הַתִּשׁוּבָה בְּאֵמַת תָּמִיד.

וְאֶתָּה בְּרַחֲמֶיךָ תִּפְתַּח יָדְךָ, וְתִהְיֶה
יְמִינְךָ פְּשׁוּטָה לְקַבֵּל שְׁבִיִם, עַד
אֲשֶׁר נִזְכָּה לְהַמְשִׁיךְ וּלְתַקֵּן כָּל הַתְּקוּנִין
הַנְּמַשְׁכִּין עַל־יְדֵי הַיַּחֲוּדִים וְהַפְּגוּנוֹת שֶׁל
אֱלוֹל, בְּאִפְן שְׁנִזְכָּה מֵהֲרָה לְתְּקוּן־הַבְּרִית
בְּשִׁלְמוֹת.

וּתְרַחֵם עַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ, וְתִשְׁמַח
שְׁלוֹם בֵּין כָּל יִשְׂרָאֵל וּבִפְרֹט
בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ.

רַק תִּהְיֶה רְצוּנָה אֵלָיו, בְּשָׁלוֹם וְאַהֲבָה
בְּאַמֶּת, בְּלִי עֲרָמָה וּמְרָמָה, וּבְלִי
שׁוֹם שְׂנְאָה וְשִׁנּוּי רְצוּן בְּלֵב כָּלֵל.

וְתִעְזֹר לְכָל יִשְׂרָאֵל הַצְּרִיכִים לְמִצְאָה
זְוִיגָם, בְּזִכּוֹת אַבְרָהָם אֲבִינוּ
עַל־יַד־הַשְּׁלוֹם, שְׂרָמַז הַסּוּד הַזֶּה שֶׁל כּוֹנֵן
אֱלוֹל בְּעֵת שֶׁשָּׁלַח אֶת אֱלִיעֶזֶר עַבְדּוֹ
לְבַקֵּשׁ הַזְּוִיג שֶׁל יִצְחָק בְּנוֹ, וּבְזִכּוֹת
הַצְּדִיקִים שֶׁגָּלוּ הַסּוּד הַנּוֹרָא הַזֶּה.

וְיִתְנַחֲמוּ בְקִדְשָׁהּ וּבְטָהֳרָהּ, וְיֵצְאוּ מֵהֶם
דְּרוֹת רַבִּים, בְּנִים וּבָנוֹת חַיִּים
וְקִימִים, עוֹשֵׂי רְצוּנְךָ בְּאַמֶּת, וְיַעֲסִקוּ
בְתוֹרָתְךָ וְעַבּוּדְתְּךָ בְּאַמֶּת כָּל יְמֵיהֶם
לְעוֹלָם.

שְׂיִזְכָּה כָּל אֶחָד לְמִצְאָה זְוִיגוֹ בְּאַמֶּת
מִהֲרָה, וְתִהְיֶה כְרְצוּנוֹ, וְלֹא
תִהְיֶה מְנַגֶּדֶת כְּנֶגְדּוֹ כָּלֵל.

וַיִּגְלוּ וַיִּפְרְסְמוּ וַיּוֹדִיעוּ אֱלֹהוֹתְךָ
וּמְמַשְׁלֶתְךָ בְּעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב:
"דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרוֹתֶיךָ
יִגִּידוּ."

דַּעַם רַבִּינִים רֵאשֵׁי הַשָּׁנָה

וְזִכְנוּ בְּרַחֲמֵיךָ הַרְבִּים וְחַסְדֵיךָ הָעֲצוּמִים

שֵׁנִיכָה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה

– לְנִסְעֵי –

עַל 'רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה

לְצַדִּיקִים-אֲמֹתִיִּים

כִּי אַתָּה 'לְבַד' יוֹדֵעַ

כַּמָּה וְכַמָּה 'הַתְּפֹאֲרוֹת' וְ'שֵׁעֲשׂוּעֵי'ם

גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים

– אֲשֶׁר אַתָּה מְקַבֵּל בְּכָל רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה וְרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה –

מִה'קְבוּץ-הַקְּדוֹשׁ שֶׁל עַמּוֹךְ יִשְׂרָאֵל

אֲצֵל הַצַּדִּיקִים-הָאֲמֹתִיִּים!

(לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"ב כ"ט)